“Király vagyok és te királyné…”
- királyi és hétköznapi szerepeink, szerepdilemmáink

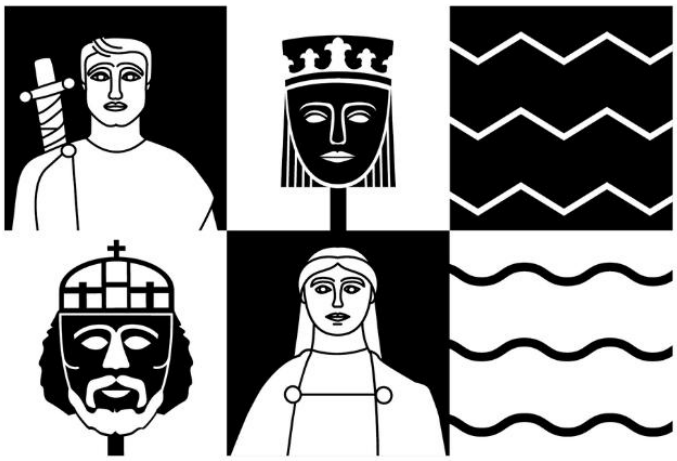

XVII. ORSZÁGOS
PSZICHODRÁMA
KONGRESSZUS
VESZPRÉM•2025.
OKTÓBER 10-12.

VESZPRÉM
MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

ANIMULA
SZAKKIADÓ

Animula Szakkiadó és könyvesbolt

animula.hu – mail@animula.hu

MIRAWIND

XVII. Országos Pszichodráma Kongresszus

2025. október 10-12.Veszprém, Acticity Tánc és Mozgásművészeti Központ

Köszöntő

Kedves Résztvevők, Workshop-vezetők, Kollégák és Dramatisták!

Szeretettel köszöntünk Benneteket a XVII. Országos Pszichodráma Kongresszuson!

Idei helyszínünk Veszprém, a királynék városa, amely kongresszusunk címét is megihlette: **„Király vagyok és te királyné" – királyi és hétköznapi szerepeink, szerepdilemmáink**. A programunk persze abból építkezik, amit együtt rakunk össze: amit a workshopvezetők/előadók meghirdettek, és természetesen, amit Ti hoztok, amivel Ti készek vagytok foglalkozni…hiszen pszichodrámázni fogunk, s a dráma már csak egy ilyen tervezetten spontán műfaj. Amint ebből a programfüzetből is kiderül, lesz téma bőven.

A pénteki napot részben a mesének és a gyerekdrámának szenteljük, szombaton pedig generációs különbségekkel indítunk, majd este egy különleges interaktív kerekasztal-beszélgetésen tízféle szempontból járjuk körül A Jövő Pszichodrámáját, azaz dolgozunk egy kicsit az Egyesületünkkel. A szakmai program mellett lesz lehetőség a kikapcsolódásra is: pénteken pszicho(dráma)-borkóstolóra, szombaton pedig közös bulira hívunk Benneteket. A vasárnap délelőtti program után hátha marad erőtök egy sétára a (királynéi) várban, esetleg egy jó cukrászdázásra Veszprémben vagy a Balaton parton.

Ez az épület, a város szívében álló Acticity, történelmi és modern épületrészeivel különleges keretet ad a közös munkának, találkozásainknak. Kívánjuk, hogy ez a kongresszus is bővelkedjen inspiráló beszélgetésekben, szakmai gazdagodásban és örömteli közösségi élményekben, s ez a Kongresszus is növelheti majd Egyesületünket összetartó erejét!

A szervezőbizottság nevében, baráti üdvözlettel,

Bélai Balázs

Kongresszusi program

Október 10. péntek

13.00 – 14.00 Kongresszusi regisztráció, helyszíni regisztráció a pénteki programokra

14.00 – 15.00 Megnyitó és nagycsoportos warm-up

15.00 – 15.15 szünet

15.15 – 17.15 workshopok és előadások

előadások:

- Boldizsár Ildikó: Szerelem és szenvedély a világ népmese kincsében (nyílt előadás)
- Dr. Fadgyas Ildikó – Ferencz Veronika: „Mikor akarsz végre felnőni?" – Imaginatív warm-up alkalmazása a családon belüli erőszak pszichodramatikus megjelenítésében (pszichodráma)

workshopok:

- B. Bartus Zsuzsanna – Dr. Lukács Rita: A büntető király fogságában (monodráma)
- dr. Papp-Zipernovszky Orsolya – Dr. Erdős Judit: Pszichodramatikus Bálint-csoport

17.15 - 17.30 szünet

17.30 - 19.30 workshopok és előadások

workshopok:

- Aszalós Péter – Rubovszky György Zsolt: Módszertani sokszínűség workshop (pszichodráma)
- B. Bartus Zsuzsanna – Ternován Szilvia: "A császár, a tudós, és az egyszeri ember " Belső én-állapotok találkozása a terapeutában (monodráma)
- Bordás Éva – Kováts Dóra: „A világ játék közben tárul fel" – B evezetés a gyermekpszichodráma világába
- Csábi Orsolya – Kárpáti Mária: Metamorphoses Meseterápiás sajátélményű workshop
- Csutak Zoltán: "Ki van még itt?" (önismereti pszichodráma bemutató)
- Hunya Csilla: Kis kunyhóból palotába, palotából kis kunyhóba. Mesékkel a pszichodráma színpadán
- Dr. Németh Csilla, Mihály Blanka, Takácsné Kunz Réka: Szerepfejlődés: Lesz-e a bábból – pillangó? Hogyan vezetünk lelki problémákkal küzdő kamasz betegcsoportot
- Soós Dóra: Mesekereső workshop. Összefonva – Metamorphoses meseterápia és a gyerekpszichodráma
-)

előadás:

- Ferencz Veronika – Szathmári Edit: "Egy jó asszony mindent megbocsájt" – költészet és konfrontáció a nemek közti empátia születésében (pszichodráma)

19.30 – 20.30 vacsora

20.30 – 20.45 Kende Hanna 100 – beszámoló, megemlékezés (Pozsár Bea)

20.45 – 22.15 Pszicho(dráma) Borkóstoló (Mórocz Tamás és Goda Gyula)

21.15 – 23.00 Chill & chat a királyi udvarban (Büfé & Bár)

Október 11. szombat

9.00 – 10.00 regisztráció, helyszíni regisztráció a szombati programokra

10.00 – 11.00: Steigervald Krisztián: Generációs különbségek (nyílt előadás)

11.00 – 11.15 szünet

11.15 – 13.15 workshopok

- Arnóczi Krisztina – Bordás Éva: Szereptorta – Tükör önmagunk felé (pszichodráma)
- Drinóczky Viktória – Janda Zsuzsanna: Kedvenc mesém. Sajátélményű gyermekpszichodráma workshop
- Fodor Gábor – Dr. Hirsch Anikó: A koronát nem én kaptam. Testvérféltékenység és trónfosztás. Antiszerepek életünk királydrámájában (pszichodráma)
- Goda Gyula: Pszichodráma, a terápiák királya – miért a szerepteória a pszichodráma művelésének alapja?
- Jónás Zoltán – Szilágyi Vera: Szex – Királyi Kalandok a Pszichodráma színpadán
- Majsai Hideg Tünde – Hubainé Muzsnai Márta: Bibliodráma a vezetőtárs választásról. Közös vezetés – közös felelősség
- Mi is az a pszichodráma pszichoterápia? A Pszichoterápiás Pszichodráma Munkacsoport bemutatkozása
- Nyáry Péter – Csány Katalin: Bibliodráma-workshop egy bibliai királytörténet kapcsán. Konzervnyitó – a Biblia mint nyitható konzerv
- Szabó Gabi – Dr. Fedor Béla: Duel. Hogyan azonos és különböző a pszichodráma önismereti és coaching munka? (módszertani sokszínűség)

13.15 – 14.45 ebéd

14.45 – 16.45 workshopok és előadások

workshop:

- Aszalós Péter – Hunya Csilla: Újrakapcsolódás az Univerzumhoz. Morenoi spiritualitás a dramatikus munkában (pszichodráma)
- Baják Gábor: Progresszív pszichodráma. A protagonista játék módszertana
- Daubner Eszter – Dr. Szabó Gergely: Transzgenerációs férfi és női szerepeink. Félúton a csoportjáték és a protagonista játék között
- Galgóczi Krisztina – Czapári Edit Dittó: Mi a szerepünk a családi rendszerben? Transzgenerációs pszichodráma
- Párbeszéd – kerekasztal a Tanulmányi Bizottság tagjaival
- Dr. Thoma László Róbert – Dr. Kapusy Kata: „Oly távol vagy tőlem és mégis közel”. Közel vagy távol? A kapcsolati távolság szabályozása önismereti munkában
- Dr. Treuer Tamás: A társadalmi igazságosság pszichodinamikai, csoportdinamikai és szociálpszichológiai akadályai – pszichodramatikus feldolgozással
- Tóth Orsolya – Dr. Balatoni Krisztián: A biztos hely szerepe a traumával való munkában
- Zánkay András – Dr. Czirmai Ildikó: Progresszív szerepek fejlesztése. Személyes és szakmai fejlődés célú workshop (pszichodráma

előadás (két előadás ugyanabban a teremben, egymás után):

- Dr. Hamvas Szilárd – Kovacsics Leila: Az imaginációs módszerek alkalmazási lehetőségei a pszichodrámában (60 perc)
- Dr. Móra László Xavér – Erdei Kata: A trauma peremén. Munka bántalmazott páciensekkel a pszichodráma csoportban (60 perc)

16.45 – 17.15 szünet

17.15 – 19.15 A jövő pszichodrámája – interaktív kerekasztal beszélgetések

19.15 – 20.15 vacsora

20.15 – 21.30 Pszínház Playback Színházi Társulat

21.30 – 24.00 Enikő party DJ EnikőveL

Október 12. vasárnap

9.00 – 9.30 regisztráció, helyszíni regisztráció a vasárnapi programokra

9.30 – 11.30 workshopok, előadások

workshopok:

- Dr. Ajkay Klára: Önismereti pszichodráma csoport indikációs kérdései (hogyan interjúzzunk az önismereti csoportra)
- György Kata – Molnár Károly: Transzgenerációs túlélési stratégiák megállítása pszichodrámás megközelítésben
- H. Pozsár Beáta – Nemes Andrea: Fókuszban az érzékelés. A gyermekpszichodráma csoportok kihívásai a szenzoros integráció szemszögéből
- Lőrincz Éva: A Kozmosztól az ökoszisztémáig. Hogyan adhatunk morenói választ az ökológiai krízis fenyegetésére?
- Szántó Eszter – Dr. Unoka Zsolt: A belső világ színpadán: sémamód dráma és pszichodráma kohezív megközelítésben (workshop)
- Végh Márta – Kapás Katalin: Kapcsolódás első lépésben – a monodráma tanácsadás kezdő fázisának (első interjú) dramatikus megközelítése
- Varga Péter Pius: Átjárhatóság a bibliodráma és pszichodráma között (módszertani sokszínűség)

előadások:

- Dr. Hardy Júlia: Egyenes adásban a Háborúval. 3 évnyi online szupervízió ukrán pszichodramatikusokkal
- Csáky-Pallavicini Krisztina – Pintér Virág: Helyzet van?! – A krízisben lévő csoporttag felismerése, megsegítése, munka a csoporttal

11.30 – 12.00 szünet

12.00 – 13.00 előadások

előadások:

- Dr. Pintér Gábor: A monodráma hatótényezőinek elmélete
- Rubovszky György Zsolt: Neurotikus – Borderline – Pszichotikus Pszichodráma. Módszertani megkülönböztetés, elméleti háttér és dramatikus gyakorlat
- Szántó Eszter – Dr. Unoka Zsolt: A belső világ színpadán: sémamód dráma és pszichodráma kohezív megközelítésben (előadás)
- Török Gábor Pál: Monodramatikus munka integrálása a mentálhigiénés és lelkigondozói segítő beszélgetésben

13.00 – 13.45 nagycsoportos zárás

13.45 – 14.45 ebéd

Részletes kongresszusi program

Október 10. péntek

13.00 – 14.00 regisztráció, helyszíni regisztráció a pénteki programokra

14.00 – 15.00 megnyitó és nagycsoportos warm-up

15.15 – 17.15 workshopok és előadások

BOLDIZSÁR ILDIKÓ: SZERELEM ÉS SZENVEDÉLY A VILÁG NÉPMESE KINCSÉBEN

meseterápia előadás terem: A2.01
előadó: Boldizsár Ildikó
létszám: max. 80 fő

B. BARTUS ZSUZSANNA – DR. LUKÁCS RITA: A BÜNTETŐ KIRÁLY FOGSÁGÁBAN

monodráma workshop terem: A2.08B
a workshop vezetői:
B. Bartus Zsuzsanna klinikai szakpszichológus, pszichodráma vezető, kiképző monodráma vezető
Lukács Rita klinikai szakpszichológus, pszichodráma vezető, kiképző monodráma vezető, hipnoterapeuta, család- és párterapeuta
létszám: max. 20 fő

Vannak olyan klienseink, akik állandóan becsmérlik, leértékelik magukat. Hiányzik eszköztárukból igényeik, érdekeik felismerése és képviselete. Egy olyan vár börtönében szenvednek, melyet egy kegyetlen zsarnok, büntető király irányít, akinek az a feladata, hogy a fogoly soha ne szabadulhasson ki, ezért megakadályoz minden változásra, szabadulásra irányuló kísérletet. A várbörtönben sínylődő fogoly pedig nem mer kilépni cellájából, mert retteg a büntetéstől, mely azonnal jön, ha szembeszegül a kegyetlen királlyal. Egy idő után már őrökre sincs szüksége, mivel a korábbi szabadulási kísérleteit követő büntetések lassan megtanították rá, elhitették vele, hogy nem képes menekülni. A terapeuta, ahogyan a “fogoly” környezete is, egyre tehetetlenebbé válik, egyre nehezebben viseli szemtanúként a fogoly önmagára kiszabott büntetéseit.

A terápiás folyamatban fontos feladat, hogy segítsünk kliensünknek (a megbénult fogolynak), hogy az képes legyen felismerni, azonosítani ezt az öndestruktív én-állapotot, megérteni kialakulásának történetét, annak kezdetben adaptív, később maladaptívvá váló szerepét, majd kidolgozni, hogy képes legyen szembenézni és szembeszállni saját öndestruktív rendszerével, gondolkodásával. Mindez komoly kihívás elé állítja a terapeutákat.

Workshopunk középpontjában a fenti folyamat első lépése, az öndestruktív én-állapot felismerése, azonosítása áll, melyet a mentalizáció alapú zavarspecifikus monodráma elméleti keretében értelmezünk. Az elméleti bevezetőt egy esetdemontráció követi, mely után lehetőséget biztosítunk a résztvevőknek, hogy saját eseteikkel dolgozva kipróbálhassanak olyan monodramatikus eszközöket, amelyek segítik az öndestruktív én-állapottal való munkát. A workshopot a tapasztalatok megbeszélésével és feldolgozásával zárjuk.

A workshopon ismertetett elmélet és módszertan jól használható egyéni terápiás helyzetben.

DR. FADGYAS ILDIKÓ – FERENCZ VERONIKA: „MIKOR AKARSZ VÉGRE FELNŐNI?"– IMAGINATÍV WARM-UP ALKALMAZÁSA A CSALÁDON BELÜLI ERŐSZAK PSZICHODRAMATIKUS MEGJELENÍTÉSÉBEN

pszichodráma előadás terem: A1.08
Dr. Fadgyas Ildikó kiképző pszichodráma pszichoterapeuta, pszichiáter, pszichoterapeuta szakorvos
Ferencz Veronika pszichodráma vezető, pszichológus
létszám: max. 50 fő

Előadásunkban egy olyan pszichodráma játékot mutatunk be a hozzá kapcsolódó rámelegítéssel együtt, amiben a protagonista, a csoporttagok és a vezetők számára is fokozatosan mutatkozik meg a családon belüli erőszak rejtett természete, generációkat érintő traumája és az átdolgozás küzdelmes nehézsége.

Mondandónk egyik fókusza az imaginatív technikák használatához kapcsolódik: a csoportfolyamat során többször dolgoztunk a KIP hívóképeivel, melyeket a csoport fázisához és aktuális témájához illesztve választottunk ki. A módosult tudatállapotban történő rámelegítés célzottan segítette a személyes témák körvonalazódását, strukturálását, melyeket utána rajzokban rögzítettünk és protagonista játékokban dolgoztunk velük. Az előadásban szereplő esetben a rózsabokor-szekér hívókép mentén jelent meg a bántalmazás gyanúja a későbbi protagonista beszámolójában.

Másik fókuszunk szándékoltan a családon belüli erőszak – sajnos a királyi és királynéi minőség sokszor és súlyosan torzul azokban a kodependens pár- és családi kapcsolatokban, melyekkel munkánk során találkozunk. Protagonistánk látszólag rendezett családi élete a színpadon verbális és súlyos fizikai erőszakkal telítődött, mely a gyerekek generációjában szexuális erőszakká alakult. A játékban a szülői szerep diszfunkciója és a bántalmazottság tehetetlensége, mindent átható erőtlensége jelent meg, mely később a csoportfolyamat során alkudozássá, a protagonista traumatizált gyermek- és hiányzó felnőtt szerepével való munkává alakult.

Dramatikus előadásunkban a protagonista társas atomjából indulunk ki, ezzel bemutatva őt. Majd az imaginált rózsabokor-képet építjük fel, és a szimbolikus tájon a protagonista fájdalmas érzései elevenednek meg, önmaga válik rózsabokorrá. A következő lépésben a háttérben kirajzolódó bántalmazó férj és áldozata, a legidősebb lány konkrétan is megszemélyesül, végül eljutunk a fizikai erőszak megjelenítéséig és bemutatjuk a feloldásra tett kísérleteinket is. A színpadi munka ezzel a telített, sűrített képpel zárul.

DR. PAPP-ZIPERNOVSZKY ORSOLYA – DR. ERDŐS JUDIT: PSZICHODRAMATIKUS BÁLINT-CSOPORT

pszichodráma workshop terem: A1.09
a workshop vezetői:
dr. habil. Papp-Zipernovszki Orsolya alkalmazott egészségpszichológiai szakpszichológus, pszichodráma vezető és Bálint-csoport vezető
Dr. Erdős Judit háziorvos, pszichodráma vezető és Bálint-csoport vezető
létszám: 12 fő

A pszichodramatikus Bálint-csoport egy hosszabb távon önismeretet is adó, szakmai készségeket fejlesztő esetmegbeszélő csoport és a pszichoanalitikus pszichodráma módszerének Franciaországban kidolgozott ötvözete (Hivatkozás: Anne Caïn: Le psychodrame-Balint: méthode, théorie et applications. Grenoble, Pensée sauvage, 1994). Az orvosi, pszichológusi és más segítő foglalkozásúak képzésében és munkájában elengedhetetlen a pályaszocializációs, készségfejlesztő és szupervíziós elemek jelenléte, hogy megfelelő hozzáértéssel és hitelesen tudjunk pácienseinkkel/klienseinkkel törődni és hatékonyan tudjunk nekik segíteni. Azonban bármennyire is jólképzettek vagyunk szakmailag és jól reflektálunk önmagunkra, bizonyos eseteket, bizonyos betegekkel/kliensekkel való kapcsolatunkat nehezebbeknek éljük meg, mint másokat. A Bálint-csoportok olyan esetmegbeszélő csoportok, ahol – a pszichoanalitikus gondolkodási rendszerben érvényes folyamatok szerint – szabad asszociációk, érzelmek, gondolatok felszínre kerülésével és kimondásával segít a csoport az esethozónak rálátni az adott orvos-beteg/szakember-kliens kapcsolatára. A csoport rávilágíthat a megbeszélés során az esethozónak nehézséget okozó elakadásokra, amik az esethozó személyes életének vakfoltjaira utalhatnak (Hivatkozás: Bálint Mihály: Az orvos a betege és a betegség. Animula, 2004).

Moreno pszichodramatikus szemléletű rendszerében az egyén a saját énjének különböző szerepeit a biztonságos csoport keretei között kipróbálhatja és átélheti. Ezáltal reflektálhat önmagára, helyzeteire és kapcsolataira

(Hivatkozás: Zeintlinger, Karoline Erika: A pszichodráma-terápia tételeinek elemzése, pontosítása és újrafogalmazása J.L. Moreno után. Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2005). A pszichodráma szcénikus munkája, a nehézséget okozó eset lejátszásával segíthet. Az esethozó megtalálhatja a testi megélés (újraélés) által is az elakadásai eredetét. A csoporttagok pedig a felépített helyszín és a bemutatott interakciók részleteit észrevehetik és visszajelezhetik.

A pszichodramatikus Bálint-csoport technikát azért fejlesztették ki, hogy kiegészítsék és mélyítsék a Bálint-csoportok verbalitásra épülő munkamódját, ugyanakkor az önismereti pszichodráma csoportokhoz képest megtartsák a fókuszt a szakmai-kapcsolati történéseken, és a kolléga-csoporttagok állandó asszociációi is beemelhetőek legyenek a dramatikus munkába.

120 perces eset-megjelenítő workshopunkra 12 főt várunk (olyan orvosok, pszichológusok, segítő foglalkozásúak jelentkezését várjuk, akiknek van saját – akár csoport – esete és akiknek már van pszichodráma tapasztalata)!

17.15 - 17.30 szünet

17.30 - 19.30 workshopok és előadások

ASZALÓS PÉTER – RUBOVSZKY GYÖRGY ZSOLT: MÓDSZERTANI SOKSZÍNŰSÉG WORKSHOP

pszichodráma workshop terem: B.012/A2.07
a workshop vezetői:
Aszalós Péter kiképző pszichodráma vezető
Rubovszky György Zsolt pszichodráma pszichoterapeuta, klinikai szakpszichológus
létszám: nincs létszámkorlát

A program során két meghatározó szellemi hátteret képviselő pszichodramatista, egy pszichodráma pszichoterapeuta és egy kiképző pszichodráma vezető szakmai tapasztalatával fogunk megismerkedni.

A két dramatista egy általuk előre nem ismert esetet fog vezetni egymás után. A folyamat során a vezetők – ahol ez lehetséges – kihangosítják az elképzeléseiket, dramatikus terveiket. Ezt követően tisztázó kérdéseket lehet nekik feltenni az általuk megjelenített intervenciók kapcsán, amit az ő szabad megszólalásuk követ, amikor bemutatják a pszichodráma vezetésük mögött álló elképzeléseket. A program kötetlen diszkusszióban folytatódik, ami alkalmat ad a mélyebb feldolgozásra.

A program célja a vezetési stílusok közti különbségek bemutatása, valamint a lehetséges párhuzamok felfedezése is. Alkalom arra, hogy a különböző dramatisták megosszák egymással a tapasztalataikat, és tanuljanak egymástól.

Aszalós Péter: A workshopon az általam használt megközelítés alapstruktúráit fogom érinteni, bemutatva, hogy hogyan kapcsolódnak a morenoi filozófia központi elemeihez. A vezetői rámelegedés, a csoporttér építése és a tele, a rendezői stílus és a szerepelmélet alapú dramatikus tervkészítés (játéktartományok és integrációs formák) lesznek fókuszban.

Rubovszky György Zsolt: A program alatt kísérletet teszek annak megmutatására, hogyan próbálom integrálni a morenoi örökséget többek között a dramatikus technikák és akciókatarzis terén mindazzal, amit a korszerű pszichoterápiás, személyiség- és fejlődéslélektani kutatások számunkra megérthetővé tesznek. Szeretném azt is láthatóvá tenni, hogyan jelenhet meg pl. a spontaneitás és kreativitás a kortárs pszichoanalitikus szemlélet interszubjektív és kapcsolati megközelítésében.

B. BARTUS ZSUZSANNA – TERNOVÁN SZILVIA: „A CSÁSZÁR, A TUDÓS, ÉS AZ EGYSZERI EMBER”
BELSŐ ÉN-ÁLLAPOTOK TALÁLKOZÁSA A TERAPEUTÁBAN

monodráma workshop terem: A1.02
a workshop vezetői:
B. Bartus Zsuzsanna klinikai szakpszichológus, pszichodráma vezető, kiképző monodráma vezető
Ternován Szilvia, pszichiáter, pszichodráma pszichoterapeuta, kiképző monodráma pszichoterapeuta
létszám: 12 fő (maximum 20 fő)

Pszichoterápiás munkánk során többször átélhettük már, hogy valami nagyon megérint bennünket, érzelmileg involválódunk és közben lázasan gondolkodunk, hogy mit és hogyan osszunk meg ebből páciensünkkel. Az is előfordulhat, hogy kliensünk nyomást gyakorol ránk, elvárva, hogy legyünk nagyszerű, tökéletes terapeuták (és tegyünk csodát). Súlyosabb személyiségzavaros vagy függő páciens esetén kerülhetünk olyan helyzetbe, hogy ambivalens érzéseink lesznek vagy elveszítjük tájékozódásunkat a kliens belső, kaotikus működése miatt. Fontos kérdés, hogy ezeket a bennünk zajló történéseket hogyan tudjuk visszaforgatni a terápiába úgy, hogy az ne rongálja, hanem mélyítse a terápiás kapcsolatot.

A terapeuta önmagában azonosíthatja én-állapotait (grandiózus terapeuta: „császár”, kompetens terapeuta: „tudós”, a másikkal találkozó ember: „egyszeri ember”) melyek térbeli megjelenítése segít a terapeutának önmagában tájékozódni, mentalizálni. Azzal, hogy ezt transzparenssé teszi, mintává válik a páciense számára, fejleszti annak mentalizálását, és erősíti a terápiás szövetséget. Ez a megosztási mód azt is lehetővé teszi, hogy olyan kliensek számára is vissza tudjunk jelezni, akikben nagyon erős az öndestruktív én-állapot és ezért minden visszajelzést fenyegetésként élnek meg.

Workshopunkon megismertetjük a résztvevőkkel a terapeuta 3 én-állapotát, ennek mentalizáció alapú monodramatikus elméleti hátterét, majd páros munkában, saját élménnyel is kipróbáljuk, hogyan működik ez a technika a gyakorlatban. Végül átbeszéljük tapasztalatainkat és közösen gondolkodunk a felmerülő kérdésekről, az önfeltárás nehézségeiről.

Erre a közös gondolkodásra és dramatikus együtt-létre hívjuk a résztvevőket, ahol kipróbálhatják, milyen lehetőséget nyújt a terápiás kapcsolat mélyítésében a terapeuta belső én-állapotainak megjelenítése.

BORDÁS ÉVA – KOVÁTS DÓRA: „A VILÁG JÁTÉK KÖZBEN TÁRUL FEL”
– BEVEZETÉS A GYERMEKPSZICHODRÁMA VILÁGÁBA

gyermekpszichodráma workshop terem: B2.07
a workshop vezetői:
Bordás Éva pszichodráma vezető, gyermekpszichodráma asszisztens
Kováts Dóra pszichodráma asszisztens, gyermekpszichodráma asszisztens
létszám: maximum 20 fő

Veszprémben, az Életfonal Mentálhigiénés Élményműhelyben második éve tartunk gyermekpszichodráma csoportokat. Workshopunkkal a helyi pedagógusokat, szociális szakembereket, a gyermekpszichodráma iránt érdeklődőket szeretnénk megszólítani, azzal a céllal, hogy a Kende Hanna által kidolgozott módszert minél szélesebb körrel megismertethessük.

A gyermekpszichodráma a játék nyelvén szól, ahol a fantázia, a mese és a mozgás természetes közegként szolgál az érzelmek és belső konfliktusok megjelenítéséhez és feldolgozásához.

Workshopunk célja, hogy betekintést nyújtson ebbe a különleges, élményszerű módszerbe, amely egyszerre épít az egyéni kibontakozásra és a közösségi működés gyógyító erejére. A gyermekpszichodráma különösen hatékony a szociális készségek fejlesztésében, a belső feszültségek oldásában, valamint az önkifejezés és érzelemszabályozás támogatásában.

A workshop során:

- bemutatjuk a gyermekpszichodráma kereteit, struktúráját és alapelveit,

- megosztunk gyakorlati példákat, tapasztalatokat a módszer alkalmazásáról,
- valamint kipróbálható, élményszerű gyakorlatokkal is készülünk, hogy a résztvevők testközelből is megtapasztalhassák a módszer sajátosságait.

CSÁBI ORSOLYA – KÁRPÁTI MÁRIA: METAMORPHOSES MESETERÁPIÁS SAJÁTÉLMÉNYŰ WORKSHOP

gyermekpszichodráma workshop terem: B2.05
a workshop vezetői:
Csábi Orsolya traumainformált testtudati- és krízistanácsadó szakpszichológus, integratív terapeuta, pszichodráma asszisztens, a Meseversum® Integratív Meseterápia kidolgozója, Metamorphoses-meseterapeuta, készségfejlesztő tréner
Kárpáti Mária szociálpedagógus, pszichodráma asszisztens, gyermekpszichodráma asszisztens, Metamorphoses-meseterapeuta, Katarzisz Komplex művészetterapeuta
létszám: 12-15 fő

A workshop során a résztvevők izgalmas és töltekező sajátélményen keresztül ismerkedhetnek meg a Metamorphoses Meseterápia módszerével. A Metamorphoses Meseterápiás Módszer szerint a mesék egy egységes és egylényegű világkép mintázatait hordozzák, és sűrített életforgatókönyveket kínálnak különböző élethelyzetekre vonatkozóan, bölcseleti tudásátadással. Ezen a workshopon egy választott mesén keresztül kapcsolódunk a mesék által közvetített világképhez és a választott mese élethelyzeti tanításához. A sajátélményű munka során a résztvevők nemcsak megismerik és befogadják a történetet, hanem dramatikus meseterápiás munkában át is élhetik a mese világát, különösen az adott élethelyzetre vonatkozó bölcseleti tanítását. A résztvevők egyéni és csoportos meseterápiás és dramatikus munkára egyaránt számíthatnak. A workshop témája és módszertani felépítése ráépül dr. Boldizsár Ildikó előadására, gyakorlati demonstrációval kiegészítve az elhangzottakat.

CSUTAK ZOLTÁN: „KI VAN MÉG ITT?" (ÖNISMERETI PSZICHODRÁMA BEMUTATÓ)

pszichodráma workshop terem: B1.07B
a workshop vezetője: Csutak Zoltán pszichodráma vezető
létszám: 12-18 fő

A bemutatót a műfaj iránt friss érdeklődést mutató résztvevőknek és a pszichodrámával már évek óta foglalkozó, de még pályakezdőnek számító fiatalabb kollégáknak egyaránt ajánljuk.

A „Ki van még itt?" a protagonista centrikus dramatikus gyakorlat alapkérdése, de természetsen a mélylélektani alapvetésű terápiák minden változatának legfőbb mozzanatát, irányultságát is a legtömörebben ez a kérdés fejezi ki.

Felmerülhet persze a „Ki van még jelen?" változata is, de a pszicgóhodráma játékterének az „itt" nyomatéka inkább megfelel. Az „itt és most" élményét és a játék terében elénk lépő én-részek jelenlétének erejét kiküzdő dramatikus gyakorlat iránytűje leginkább mégiscsak a „Ki van mág itt?" kérdésében koncentrálódik.

Bemutatónk, a fentiek alapján, bevezetés a „Ki van még itt?" egyszerű színpadi gyakorlatába.

A csoportmunka természetesen egy klasszikus protagonista játék vezetésébe torkollik, amely közvetlen élményt nyújt minden résztvevőnek arról, miként is lépnek elénk intrapszichés történéseink, illetve önismereti törekvéseink kulcsszereplői a pszichodráma terében. És miként állítja elénk a játék a megküzdő, meghaladó, átíró, felszabadító cselekvések autonóm lehetőségeit.

A rámelegítő gyakorlatokban ezúttal a funkcionális szociometria két-három változata kap majd elsődleges hangsúlyt. Ennek a számomra igen kedves technikának megvan az a hasonlíthatatlan előnye, hogy a csoport, mint „áttételes kapcsolatrendszerrel működő társas helyzet" (Vikár András), eleven projekciós hálóként artikulálja magát, és koncentrált struktúrákban jeleníti meg a „Ki van még itt?" kérdésének megnyíló csomópontjait, a segéd-ének egymásra vonatkozásának megelőlegzett aktualitását.

FERENCZ VERONIKA – SZATHMÁRI EDIT: "EGY JÓ ASSZONY MINDENT MEGBOCSÁJT" – KÖLTÉSZET ÉS KONFRONTÁCIÓ A NEMEK KÖZTI EMPÁTIA SZÜLETÉSÉBEN

pszichodráma előadás terem: A1.09
előadók:
Ferencz Veronika pszichodráma vezető, pszichológus
Szathmári Edit pszichodráma vezető, pszichológus

Előadásunkban egy korábbi önismereti csoportunkban történteket hozzuk példának a királyi és királynéi szerepek, azaz a nemi szerepek és nemi identitás kevésbé exponált, feszültséggel és gyakran szenvedéssel teli oldalára – ma, Magyarországon, kelet-európai hagyományainkkal és megszorító intézkedéseinkkel. A 230 órás, tíz fős felnőtt önismereti csoportban a csoportfolyamat utolsó negyedének egyik alkalmán a formálódó csoporttéma a nemek közötti félreértés, az ebből fakadó feszültség és a tágabb társadalmi környezettel szembeni tehetetlenség voltak, melynek feldolgozásához a tagoknak a másik nem bőrébe kellett bújniuk. Mindkét csoport azt a feladatot kapta, hogy írjanak egy verset az adott nem mindennapi kihívásairól és meghatározó élményeiről, és állítsák azt színpadra. A folyamat és az előadás katartikusnak bizonyult csoporttagok és vezetők számára egyaránt. Az alkalmazott módszert és kapcsolódó reflexióinkat kettős keretbe helyezzük: a művészet, jelen esetben versalkotás a kreativitás felszabadításában, valamint a kritikai pszichológia szemlélete a nemi szerepekkel való pszichodramatikus munkában. Utóbbit különösen fontosnak tartjuk, egyrészt mert a társadalmi elvárások és történések mentális jóllétre gyakorolt hatásával dolgozik, ami a női és férfi szerepeink megértéséhez elengedhetetlen, másrészt mert a szakemberek társadalmi felelősségét is fókuszban tartja.

HUNYA CSILLA: KIS KUNYHÓBÓL PALOTÁBA, PALOTÁBÓL KIS KUNYHÓBA. MESÉKKEL A PSZICHODRÁMA SZÍNPADÁN

pszichodráma workshop terem: A1.08
a workshop vezetője: Hunya Csilla kiképző pszichodráma vezető, meseterapeuta, pszichológus, magyar nyelv és irodalom szakos bölcsész
létszám: maximum 30 fő

A gyerekirodalom leginkább kutatott műfaja a mese. Rajta kívül temérdek néprajztudományi és antropológiai vizsgálat foglalkozik a típusaival, eredetével, elterjedésével, formai és tartalmi jellemzőivel. Ugyanakkor a mese a különböző terápiás módszerek közkedvelt eszköze is. Terapeuták és segítők régóta használják projektív, imaginatív vagy narratív eszközként a tudattalan tartalmak eléréséhez, az élettörténet alakításához, torzítások felismeréséhez, aktuális helyzetek, megélések átkeretezéshez, stb. Nem kivétel ez alól a pszichodráma sem, ahol a mese főként a csoport aktuális helyzetének, a csoportbéli szerepek láthatóvá tételének és alakításának eszközeként vált széles körben használatossá csoportmese formájában.

A Metamorphoses Meseterápia abban különbözik az eddig felsoroltaktól, hogy a mesére nem kiegészítő terápiás eszközként, hanem a segítő folyamat központi elemeként tekint. Néprajztudományi és antropológiai megfigyelésekből és kutatásokból kiinduló egyik alaptétele szerint a népmesék nem gyermekeknek és nem szórakoztatási céllal születtek, hanem a legfontosabb élettanítások közvetítőiként hagyományozódtak generációról generációra. Ennek következtében egyrészt fontos viselkedéses és morális mintákat őriznek legfontosabb emberi élethelyzeteinkre vonatkozóan, másrészt feltárják ezeknek az élethelyzeteknek a kockázati, a megküzdési és a lehetőség oldalát is.

A workshop elején egy rövid előadás formájában ismertetem, mi keresnivalója lehet a Metamorhoses Meseterápiának a pszichodráma színpadán, hogyan kapcsolódik a morenoi emberkép a mesei hősök alakjához, a pszichodráma szerepelmélete a mese főbb szerepfunkcióihoz (Propp), a többletrealitás a mesei egydimenzionalitáshoz (Lüthi). Ezt követően egy, az egymásra találásról és az elválásról, valamint a párkapcsolati vétkekről szóló népmesén keresztül bemutatom, hogyan és milyen dramatikus eszközökkel dolgozhatunk a mesék élettanításaival a csoportban úgy, hogy közben az egyéni rámelegedéseknek is helyet biztosítunk. A workshopon lehetőség nyílik egyéni vignetták játszására ugyanúgy, mint csoportos munkára is a mese kapcsán. Szeretettel várok ide minden eszköztárát vagy tudását bővíteni vágyó, képzés közben, vagy azon túl lévő dramatistát és útkeresőt.

DR. NÉMETH CSILLA, MIHÁLY BLANKA, TAKÁCSNÉ KUNZ RÉKA: SZEREPFEJLŐDÉS: LESZ-E A BÁBBÓL – PILLANGÓ? HOGYAN VEZETÜNK LELKI PROBLÉMÁKKAL KÜZDŐ KAMASZ BETEGCSOPORTOT

gyermekpszichodráma workshop terem: A2.08B
a workshop vezetői:
Mihály Blanka kiképző gyermekpszichodráma vezető, szupervízor
Dr. Németh Csilla kiképző gyermekpszichodráma pszichoterapeuta, szupervízor
Takácsné Kunz Réka pszichodráma vezető, gyermekdráma asszisztens
létszám: 12 fő

“Hogy lesz ebből pszichodráma?” – pillantunk egymásra kérdően mi, vezetők, látván a magukba roskadó földre szegezett tekintetű kamaszokat a csoportfolyamat elején. A csoportvezetők kórházi helyszínen vezetnek csoportokat bent fekvő és ambulánsan bejáró diagnosztizált beteg kamaszok és fiatalkorúak számára.

A kamasz már elhagyta a gyermekpszichodráma játékvilágát, ugyanakkor még túlérzékeny és sérülékeny ahhoz, hogy problémáit a kortárs csoportban nyíltan színre vigye. Különösen igaz ez az intézményi keretek között vezetett csoportjainkban lévő evészavaros, depressziós, magatartás problémás csoporttagjainkra. Ennek az életkornak a fő kérdései: Ki vagyok én? Milyen a viszonyom a kortársakhoz, a szülőkhöz, tanárokhoz, az autoritáshoz? Hogyan tudok kapcsolódni kortársaimhoz, a másik nemhez? Ezekre a témákra hangolódást segítő kihagyhatatlan bemelegítő technikák közül megmutatnánk, hogy mit hoz a konyhára az akciós szociometria, vagy az érzéseket, belső viszonyulásokat megjelenítő tárgyválasztás, vagy szimbolikus kreatív alkotás.

A workshop résztvevői megtapasztalhatják, hogy a közös történet kitalálásánál és a szerepválasztásnál mennyire adnak biztonságot és inspirációt a távolító technikák (kitalált helyszín, név, életkor, karakter) alkalmazása, valamint a csoporttagok kérésére behívott vezetők játéka (főleg a folyamat elején). A szerepvisszajelzés és a sharing kör a kamaszok igényeinek és megnyilvánulási hajlandóságuknak megfelelően alakul.

Az érdeklődőket egy alkalom eljátszására hívjuk, hogy a csoportjainkban bevált kulcselemekre irányítsuk a figyelmet, és azokat átélhetővé tegyük. A workshop végén beszélgetésre hívjuk a résztvevőket, hogy megosszák velünk kérdéseiket és tapasztalataikat a “pillangóvá varázslás” fortélyairól.

SOÓS DÓRA: MESEKERESŐ WORKSHOP. ÖSSZEFONVA – METAMORPHOSES MESETERÁPIA ÉS A GYEREKPSZICHODRÁMA

gyermek pszichodráma workshop terem: B1.07A
a workshop vezetője:Soós Dóra gyermek-pszichodramatista tutor, Metamorphoses meseterapeuta, a Piros Kakaó közösség szakmai vezetője
létszám: 15 fő

A workshopon a Metamorphoses meseterápia és Kende Hanna gyermekpszichodráma módszerei fonódnak össze a Mesekeresőnek nevezett technikában. A sajátélményű workshop első felében a Metamorphoses Meseterápiás módszerrel dolgozunk, amelynek egyik alaptétele szerint a népmesék eredetileg nem a szórakoztatás, hanem az életre tanítás fontos eszközei voltak, ezért viselkedéses és erkölcsi útmutatást hordoznak alapvető emberi élethelyzetekre vonatkozóan. Ezen a workshopon egy általam választott mesével fogunk dolgozni,amely a workshop elején élőszavas mesemondásban hangzik el. A Mesekereső folyamat első felében a résztvevők a mese segítségével megfogalmazzák saját személyes témájukat, majd ki-ki kapcsolatba kerülhet témáján belüli hősével, segítőjével és ellenségével, vagyis a proppi morfológiai rendszer három legfontosabb szerepfunkciójával. A résztvevőknek így lesz egy saját térképe az adott helyzetben őket (vagyis a hősüket) hátráltató és segítő erőkről.

A folyamat második felében Kende Hanna gyermekpszichodráma módszerével dolgozunk. A fókuszmese technika segítségével egy világba hozzuk hőseinket, segítőinket és ellenségeinket és jelmezekbe öltözve eljátsszuk az összefont, közös történetünk. A gyermekpszichodráma játékossága és spontaneitása a testérzetek szintjén, akcióban is lehetővé teszi, hogy a résztvevők átélhessék hősük, segítőjük és ellenségük karakterét.

A workshopon bemutatjuk a korábbi kamasz és gyermek csoportokon készült mesekönyveket is, melyek tárgyiasult formában őrzik a saját meséket és a kapcsolódásokat.

19.30 – 20.30 vacsora

20.30 – 20.45 Kende Hanna 100 – beszámoló, megemlékezés (Pozsár Bea)

20.45 – 21.15 Pszicho(dráma) Borkostoló (Mórocz Tamás és Goda Gyula) (Barátfüle büfé, B épület földszint)

21.15 – 23.00 Chill & chat a királyi udvarban (Büfé & Bár)

Október 11. szombat

9.00 – 10.00 regisztráció, helyszíni regisztráció a szombati programokra

10.00 – 11.00: STEIGERVALD KRISZTIÁN: GENERÁCIÓS KÜLÖNBSÉGEK (ELŐADÁS)

terem: rendezvényterem, B épület

11.00 – 11.15 szünet

11.15 – 13.15 workshopok

ARNÓCZI KRISZTINA – BORDÁS ÉVA: SZEREPTORTA – TÜKÖR ÖNMAGUNK FELÉ

pszichodráma workshop terem: A2.07
a workshop vezetői:
Arnóczi Krisztina pszichodráma vezető
Bordás Éva pszichodráma vezető
létszám: maximum 20 fő

Moreno szerint a személyiség nem egy belső, statikus struktúra, hanem különféle élethelyzetekben megélt szerepek összessége. A szerep az élmények és a társas viselkedés közötti híd – nemcsak cselekvési minta, hanem identitáselem is. A pszichodráma célja ezen szerepek tudatosítása, fejlesztése és rugalmasabb megélése.

Krüger továbbgondolta Moreno elméletét: szerinte szerepeink társas kapcsolatokban alakulnak ki, és ezek formálják önképünket. Ha szerepeink egyensúlya felborul, az pszichés nehézségekhez vezethet. Krüger két típust különít el:

- Felülreprezentált szerepek: túlzottan dominálnak (pl. „segítő”, „irányító”), más szerepek háttérbe szorulnak.
- Alulreprezentált szerepek: alig jelennek meg (pl. „gyermeki”, „kérő”), gyakran hiányos tapasztalatok vagy elakadások miatt.

Workshopunk során a résztvevők megrajzolják saját „szereptortájukat” – egy önreflexiós eszközt, amely segít tudatosítani, milyen szerepekben működnek, és ezek milyen arányban vannak jelen életükben. A torta szeletei bármit tükrözhetnek: szülő, szakember, barát, álmodozó, gondoskodó stb.

A szereptorta segít rálátni:

- mely szerepek dominálnak vagy hiányoznak?
- mennyire szabad a szerepek közti váltás?

A pszichodráma lehetővé teszi, hogy ezeket a szerepeket ne csak megnevezzük, hanem dramatikusan meg is jelenítsük.

A workshop sajátélmény-alapú, ajánljuk pszichodráma iránt érdeklődőknek, képzésben lévőknek, valamint vezetőknek is szakmai bővítésként.

DRINÓCZKY VIKTÓRIA – JANDA ZSUZSANNA: KEDVENC MESÉM. SAJÁTÉLMÉNYŰ GYERMEKPSZICHODRÁMA WORKSHOP

gyermekpszichodráma workshop terem: B1.07A
a workshop vezetői:
Drinóczky Viktória kiképző gyermekpszichodráma vezető, szupervízor
Janda Zsuzsanna kiképző gyermekpszichodráma vezető, szupervízor
létszám: 12 fő

A workshopunk résztvevői – hasonlóan a gyermekpszichodráma csoportok gyermek résztvevőihez – saját meséjüket, szimbolikus történetüket alakíthatják ki, játszhatják el, és élhetik át a csoporttal és a drámavezetőkkel való játékban. Workshopunk egyben ízelítő is a gyermekpszichodráma módszerből, amelynek sajátossága, hogy mindkét pszichodramatista együtt játszik a csoporttal, és az intervencióikat a játék folyamán, szerepből alkalmazzák, részben játszótársaivá válva a résztvevőknek, részben pedig értő, tudatos vezetőként kidolgozva alakítják a játékot a gyermekek igényeihez igazodva.

A rámelegedés során visszamegyünk a gyermekkori élményeinkhez, tapasztalatainkhoz, és azokat megközelítve jutunk a gyermekpszichodráma „csodavilágába , ahol mesét találunk ki, majd ezek közül a történetek közül fogunk játszani. Workshopunkon a résztvevők megtapasztalhatják saját élmény szinten szimbolikus játék hatását, egy olyan csodás világban, ahol „bármi" megtörténhet. Tapasztalatunk szerint a mesék és más szimbolikus technikák alkalmazásával a felnőttek is hozzáférhetnek saját gyerekkori élményvilágukhoz és nekik is- mint a gyerekeknek is – segít a nehéz témák távolításában, a szimbolikus, saját maguk által kidolgozott meséjük lejátszása. A mese kidolgozáshoz kreatív művészetterápiás eszközöket használunk majd, amelyek segítik az önkifejezést, és a „csodavilágba" kerülést. A workshopon azt mutatjuk meg, hogy hogyan történik ez, sajátélményű lehetőséget kínálunk arra, hogy felelevenítsék, megközelítsék és alakíthassák gyerekkori tapasztalataikat.

**FODOR GÁBOR – DR. HIRSCH ANIKÓ: A KORONÁT NEM ÉN KAPTAM.
TESTVÉRFÉLTÉKENYSÉG ÉS TRÓNFOSZTÁS. ANTISZEREPEK ÉLETÜNK KIRÁLYDRÁMÁJÁBAN**

pszichodráma workshop terem: B2.05
a workshop vezetői:
Fodor Gábor pszichodráma vezető
Dr. Hirsch Anikó pszichodráma vezető, gyermekpszichiáter
létszám: 18-20 fő

A pszichodráma antiszerep-technikai megközelítése lehetőséget ad arra, hogy a személyiség elutasított, ritkán játszott, vagy a tudat peremére szorított részei dramatikus formában megjelenjenek és megtapasztalhatóvá váljanak. E műhely célja annak megmutatása, hogyan segítheti az antiszerep a testvérféltékenységgel, mellőzöttséggel, trónfosztottság-élménnyel való szakmai és önreflexív munkát.

A 120 perces workshop során a résztvevők olyan szerepekbe léphetnek bele ezen szűkebb tematika mentén, amelyek nem jellemzőek rájuk, sőt akár ellentétben állnak megszokott viselkedési mintáikkal. Az antiszerepeket a résztvevők maguk választhatják. A pszichodráma védett közegében lehetőség nyílik arra, hogy ezekben az „idegen" vagy antiszerepekben is kipróbálják magukat, érzelmileg is megéljék azt és megfigyeljék, hogy milyen belső tartalmak, felismerések születnek e szerepekben való mozgásból.

A dramatikus alaphelyzetek a résztvevők saját élményeiből születnek, facilitált tematizálással. A módszertanba szerepcsere-gyakorlatok, mini-szituációk, kiscsoportos jelenetépítések és strukturált önreflexió tartoznak.

Opcionálisan maszkot is tervezünk használni, amely vizuális és szimbolikus eszközként jelenhet meg a résztvevők választása szerint ugyanúgy, mint egyéb eszközök (pl. sálak, ruhadarabok), melyek az antiszerep felvételét erősítik.

Azokat várjuk, akik szeretnék megtapasztalni az antiszerep alkalmazásának ezen specifikusan tematizált lehetőségeit, és ezzel egyidőben önismereti célzatú munkában mélyebben rálátni saját szereprepertoárjuk határaira.

GODA GYULA: PSZICHODRÁMA, A TERÁPIÁK KIRÁLYA – MIÉRT A SZEREPTEÓRIA A PSZICHODRÁMA MŰVELÉSÉNEK ALAPJA?

pszichodráma workshop terem: A1.08
a workshop vezetője: Goda Gyula kiképző pszichodráma vezető, szupervízor

A workshop a pszichodráma művelés sokféleségéről, ennek aktuális szakmai vitáiról, a pszichodráma terápia alapját képező szerepteóriáról (mint alighanem tisztázandó elvi-elméleti alapról), s mindennek neuropszichológiai és a szomatoterápiás irányzatokkal való összefüggéseiről szól (amely irányzatok önmagukban jelen korunk aktuális és folyamatosan változó tudományos kutatásainak tárgya). A trauma feldolgozások esetében látványosan és evidensen, de végül is minden pszichoterápiás beavatkozás célja és lényege, hogy neurológiailag kondicionálódunk át – a kérdés, hogy hogyan érjük ezt el? Hogyan is „őrizzük" a traumát (a testben?) és hogyan is alakítható át az ott, ahol „rögzült"? Fókuszban tehát az összefüggések. Már az eredeti Morenoi megközelítés is beszél a biológiai (szóma)-pszichés-szociális-transzcendens szerepfelosztásokról – a workshopon ránézünk arra, mi is az összefüggés a különböző dramatikus szintek és korunk új elméleti kutatásainak hatásmechanizmusában.

JÓNÁS ZOLTÁN – SZILÁGYI VERA: SZEX – KIRÁLYI KALANDOK A PSZICHODRÁMA SZÍNPADÁN

pszichodráma workshop terem: B2.07
a workshop vezetői:
Jónás Zoltán pszichodráma vezető, klinikai szakpszichológus
Szilágyi Vera pszichodráma vezető, klinikai szakpszichológus
létszám: 20 fő

Workshopunkban a nemi szerepekhez kapcsolódó társadalmi elvárásokat, hatalmi viszonyokat és az önazonosság kérdéseit vizsgáljuk a pszichodráma módszerével. Kiindulópontunk J. L. Moreno szerepelmélete, mely szerint identitásunk a szerepeinkben és azok interakcióiban formálódik, változik.

A foglalkozás alapját Háy Ágnes Sex című munkája adja, amely 40 grafikus képen keresztül provokatív, ironikus, néhol abszurd módon reflektál a női és férfi szerepekre. Ezek a képek asszociációs forrásként szolgálnak a résztvevők számára: először egyéni választás alapján kapcsolódnak egy-egy képhez, majd kiscsoportos reflexió és dramatikus jelenetépítés segíti a képek által megidézett élmények kibontását.
A dramatikus munka során mozgásos helyzetgyakorlatokkal, csoportos feladatokkal és kis jelenetekkel dolgozunk, valamint lehetőséget kínálunk egyéni protagonista játékra is. A workshop célja, hogy a résztvevők új szereppozíciókat próbáljanak ki, reflektáljanak belső hatalmi mintáikra, és tudatosítsák a nemi szerepekhez való személyes viszonyukat.

A „korona" és az „uralkodás" metaforája végigkíséri a közös munkát mint szimbolikus keret: hogyan vagyunk jelen saját életünk vezetőjeként, és mennyiben mi formáljuk, illetve mennyiben alakítják nemi szerepeinket külső elvárások?

MAJSAI HIDEG TÜNDE – HUBAINÉ MUZSNAI MÁRTA: BIBLIODRÁMA A VEZETŐTÁRS VÁLASZTÁSRÓL. KÖZÖS VEZETÉS – KÖZÖS FELELŐSSÉG

pszichodráma workshop terem: B1.07B
a workshopot vezetik:
Majsai-Hideg Tünde teológus, kiképző pszichodráma vezető, kiképző bibliodráma vezető és szupervízor, kiképző gyermekpszichodráma vezető és szupervízor
Hubainé Muzsnai Márta PhD teológus, klinikai szakpszichológus, pszichodráma vezető, kiképző bibliodráma vezető és szupervízor
létszám: 14 fő

Kivel fogjuk vezetni a következő csoportot? Az együttműködéshez számtalan szempontot kell figyelembe venni. A workshopon az így felmerülő elvárásokra, kérdésekre, dilemmákra helyezzük a hangsúlyt. Azért választottuk

ezt a bibliai történetet (Bírák 4,1-16.), mert itt különösen drámaian, éles kontúrokkal jelenik meg a vezetőtárs-választás összetettsége.

A történet a királyok előtti időre, a bírák korába vezet vissza minket. Izrael egyik sorsdöntő honfoglaláskori ütközetekor Debóra volt a nép első számú vezetője (egy asszony volt a bíra, aki előtt mindig férfi töltötte be ezt a tisztséget). Ő Bárákot jelöli ki hadvezérül a félelmetes Sisera-had elleni csatához. Vajon mi játszódott le a katonában ebben a pillanatban? Kezdetben erősen hezitál és nemet mond, majd komoly feltételhez köti a feladat elvállalását. („Ha velem jössz, elmegyek, de ha nem jössz velem, én se megyek.") Vajon mi minden játszódott le Debórában a válasz hallatán? Vajon mi történt még a kettőjük közötti dialógusban?

A párbeszéd kitágításával a csoport tagjai megtapasztalhatják, ahogy az ún. „üres hely" – ami szó szerint nem szerepel a Bibliában – tartalommal telik meg a részvevők által. A workshopon Debóra és Bárák párbeszéde kerül a középpontba. A résztvevők belehelyezkedhetnek az ő szerepeikbe. Milyen érvek, ellenérvek, kérések és ajánlatok hangozhattak el közöttük?

Várjuk mindazokat, akik számára izgalmas kihívás a vezetőválasztás dilemmája.

MI IS AZ A PSZICHODRÁMA PSZICHOTERÁPIA?
A PSZICHOTERÁPIÁS PSZICHODRÁMA MUNKACSOPORT BEMUTATKOZÁSA

pszichodráma workshop terem: B0.12

A munkacsoportot képviselik: Dr. Ajkay Klára, Balázs Botond, Csáky-Pallavicini Krisztina, Csúsz Klára, Dr. Hamvas Szilárd, Kovacsics Leila, Dr. Móra László Xavér, Dr. Rapcsányi Éva, Rubovszky György Zsolt, Szekeres Szilvia

Moreno pszichoterapeuta volt, a csoportpszichoterápia egyik megalapítója, (ami által) nem csak a pszichodrámára, de az egész pszichoterápiás szcénára meghatározó hatással volt. Ráadásul a kortárs pszichológia közismert bio-pszicho-szocio szemléletének is egyik meghatározó előfutára, hiszen messze korát megelőzve képviselte az egyén társas, „szocio" jellegét.

Hazánkban a pszichodráma mozgalomra jelentős hatással volt Mérei Ferenc, aki pszichodinamikus szemléletéből kifolyólag tovább formálta az eredeti morenoi elméletet és gyakorlatot. Mérei mellett számos más elméletalkotó és elmélet is befolyásolta a területen ma pszichoterápiás szemléletben dolgozó szakemberek gondolkodását és pszichoterápiás gyakorlatát, ami miatt a pszichodráma pszichoterápia eklektikus pszichoterápiás módszernek tekinthető – tartalmazhat pszichodinamikus, kognitív viselkedésterápiás vagy sématerápiás elemeket, de sok más módszer (KIP, mozgásterápia stb.) elemeit is.

Egy évvel ezelőtt megalakult az egyesület Pszichoterápiás Munkacsoportja azzal a céllal, hogy összefogja a különböző terápiás szemléletben dolgozó pszichoterapeutákat vagy pszichoterapeutának készülőket az egyesületen belül. Egy olyan szellemi műhelyt szándékoztunk létrehozni, ahol közösen tudunk megfogalmazni illetve tisztázni szakmai kérdéseket, illetve segítünk egymásnak a szakmai fejlődésben.

Többünknek elsődleges közege és szakmai nyelve a pszichoterápia, mely a morenoi hagyomány központi mozzanata is, amihez szeretnénk hűek maradni. Fontosnak tartjuk, hogy a munkacsoport megalakulásával az Egyesületben ismét legyen egy olyan látható és hangsúlyos közösség, amihez csatlakozva valaki pszichodráma pszichoterapeutává válhat. Szeretnénk támogatni a pszichoterapeutákat vagy pszichoterapeuta jelölteket, annak érdekében, hogy minél több terápiás csoport legyen, mert a tapasztalatunk az, hogy heti szinten nagyon sokan keresnek ilyen csoportokat, a meglévő pszichoterápiás pszichodráma csoportok viszont kapacitás hiányában nem tudják ellátni ezeket az embereket.

Fontos lenne, hogy az önismereti csoportokat vezető kollégák számára transzparens legyen, hogy hová, kihez lehet irányítani terápiás szemléletet és munkát kívánó csoportra jelentkezőket.

Ez azonban felveti a központi kérdést: mi is a pszichodráma pszichoterápia és miben különbözik az önismereti pszichodrámától? (Főleg, ha a pszichodráma pszichoterapeuták egymáshoz képest is nagyon különböző módon dolgoznak.) A műhely bemutatkozásunk során egy pszichoterápiás esetet készülünk feldolgozni esethozó és több különböző szemléletű pszichodráma pszichoterapeuta bevonásával. Módszertani sokszemközt szemléletben kívánunk működni, ami lehetővé teszi a résztvevőknek, hogy bepillanthassanak mindabba, ami összeköti és ami feszíti a pszichoterápiás szemléletű pszichodrámát.

NYÁRY PÉTER – CSÁNY KATALIN: BIBLIODRÁMA-WORKSHOP EGY BIBLIAI KIRÁLYTÖRTÉNET KAPCSÁN. KONZERVNYITÓ – A BIBLIA MINT NYITHATÓ KONZERV

bibliodráma workshop terem: A2.08B
a workshop vezetői:
Nyáry Péter kiképző bibliodráma vezető, szupervízor, pszichodráma vezető
Csány Katalin bibliodráma vezető, pszichodráma vezető
létszám: max. 16 fő

A Biblia tekinthető a hit könyvének, közös szellemi örökségnek, a pszichodráma világában pedig kulturális konzervnek. A Biblia szövegei sok mindent elmondanak az emberről, ezt fölfedezhetjük úgy, hogy élővé tesszük őket.

A bibliodráma világában azzal a tapasztalattal lépünk oda a Bibliához, hogy egy kultúrkonzerv felnyitásának sokféle váratlan és aktuális hozadéka lehet. Moreno szerint a kulturális konzerv „a kreativitás és a spontaneitás végterméke. Az idő egy pillanatának kivevése és megdermesztése. Ha azt a pillanatot fel szeretnéd olvasztani, vissza kell menned annak a forrásához, ami spontaneitás és kreativitás. A konzerv tehát mindkettő, a végtermék és valami újnak a kezdete, olyan, mint az inga, visszaleng és újra erőre kap."

Ha belebújunk a választott bibliai történet szereplőinek bőrébe, és újraéljük kapcsolataikat, lehetőségünk lesz játszani olyan, a mai kor emberét is foglalkoztató témákkal, mint a konfliktus, az indulatok és azok kezelése, a hierarchia, a hatalom, a méltóság stb. A workshopon egy bibliai királytörténettel fogunk dolgozni. Szakmai okokból ezúttal nem szeretnénk elárulni melyikkel. Olyan ez, mint egy címke nélküli konzerv. Ott kerül majd kinyitásra, hogy a kreativitás és a spontaneitás segítségül hívásával egy közös játék formájában kerüljön színre. A workshopon lehetőség lesz a konkrét bibliai szöveg szereplőivel való találkozásra és annak megélésére, hogy változnak-e, illetve hogyan változnak ezek a szereplők, ha ma vesszük elő őket.

SZABÓ GABI – DR. FEDOR BÉLA: DUEL. HOGYAN AZONOS ÉS KÜLÖNBÖZŐ A PSZICHODRÁMA ÖNISMERETI ÉS COACHING MUNKA?

módszertani sokszínűség terem: A1.09
a workshop vezetői:
Szabó Gabi kiképző pszichodráma vezető, szupervízor; akkreditált Master Certified Coach
Dr. Fedor Béla kiképző pszichodráma pszichoterpeuta, szupervízor; orvos, pszichoterapeuta

Ha nem láttad még Spielberg Duel (Párbaj) című filmjét, érdemes megnézned! Ha minket sem láttál még együtt dolgozni, akkor várunk a workshopunkra!

Az a célunk, hogy láttassuk, közös élményt és diskurzust hozzunk létre arról, hogyan használjuk ma a pszichodrámát önismereti és coaching csoportokban.

A worshopon egy vagy két protagonistán, általunk külön vezetett játékban a coaching és a pszichodráma hasonlóságait és ötvözhetőségét bizonyítjuk.

A workshop lehetőséget ad megtapasztalni a coaching munka gyors, megoldásorientált, az előrelépést kutató stílusát, metódusát, párhuzamba állítva a pszichodráma önismereti ritmusával, módjával, potenciáljával. Jelentőséget adunk a a bemelegedés, és a segédén munka felépítésének is.

Hisszük, hogy a pszichodráma örök. Forgathatja az idő, a kor, a generációk sora, mégis mindig megtalálja a saját szerepét. Csodás élmény megélni, hogyan marad ugyanaz, miközben változik!

13.15 – 14.45 ebéd

14.45 – 16.45 workshopok és előadások

ASZALÓS PÉTER – HUNYA CSILLA: ÚJRAKAPCSOLÓDÁS AZ UNIVERZUMHOZ. MORENOI SPIRITUALITÁS A DRAMATIKUS MUNKÁBAN

pszichodráma workshop terem: B2.07
a workshop vezetői:
Aszalós Péter kiképző pszichodráma vezető
Hunya Csilla kiképző pszichodráma vezető
létszám: maximum 30 fő

Moreno emberképének alapvető, az emberi fejlődés spirituális dimenzióját kijelölő eleme a cosmic being (a kozmikus ember), aki nem csak az őt közvetlenül körülvevőkkel áll kapcsolatban, hanem minden emberhez és minden élőhöz kapcsolódik, az univerzumot alkotó hálózat része. A morenoi ember így nem csak biológiai, pszichológiai és szociális lény, hanem spirituális, „kozmikus" létező is, aki beágyazottsága és összekapcsoltsága révén részesül a világegyetemet betöltő egyetemes energiából, a spontaneitásból és általa képessé válik az alkotásra és a teremtésre. Moreno hitt abban, hogy akkor válhatunk saját életünk és kapcsolataink eredményes teremtőjévé és alkotójává, akkor tudjuk folyton újjászülni magunkat és életünket, úgy őrizhetjük meg bevonódásunkat és elevenségünket, ha újra felfedezzük és újra tanuljuk azt, amit korábban, gyermekkorunkban még mindannyian természetesen tudtunk. Összekapcsoltságunkat egymással, beágyazottságunkat a minket körülölelő világba és ebből táplálkozó spontaneitásunkat.

Moreno a pszichodráma módszerét, a pszichodramatikus technikákat és eszközöket saját spirituális meggyőződése, ember- és világképe alapján fejlesztette ki. Ezen az alapvetően sajátélményű, mégis szakmai workshopon azt szeretnénk bemutatni, hogyan kapcsolódhatunk csoportvezetőként a mindannyiunk által ismert pszichodramatikus eszközökben és technikákban, illetve magában a csoportban rejlő spirituális potenciálhoz, hogyan bánhatunk úgy egy csoportülésen a rámelegedéssel, a szociometriával, a szerepkapcsolatokkal, a szerepcserével, a duplázással, a tükörrel, a realitástöbblettel és minden mással, hogy ezek a csoporttagok egymáshoz és mindenséghez kapcsolódását segítsék, így spontaneitásukat, kreatívitásukat, elevenségüket szolgálják. A workshopon páros, csoportos és rövid egyéni munká(ka)t (vignetták) is tervezünk. Képzésben lévőket és végzett dramatistákat egyaránt szeretettel várunk.

BAJÁK GÁBOR: PROGRESSZÍV PSZICHODRÁMA. A PROTAGONISTA JÁTÉK MÓDSZERTANA

pszichodráma workshop terem: A2.07
a workshop vezetője: Baják Gábor kiképző pszichodráma vezető, szupervízor
létszám: max. 20 fő

Mottó: „Nem a módszer, hanem a kapcsolat gyógyít"

A workshopon saját élményű munka keretében, a csoporttagok által hozott esetet használva, egy protagonista játék rendezését fogom bemutatni.

A munka során ismertetem a játékhoz szükséges keretrendszer kialakítását, a rendezés során fontosnak tartott elveket, eszközöket, hangsúlyokat.

A progresszív pszichodráma az összefoglaló elnevezése annak a pszichodráma módszertannak, gondolkodásmódnak, amit a különböző iskolákból érkező mestereimtől tanultam és a sajátommá tettem.

A workshop keretében mód nyílik kérdezésre, beszélgetésre, tapasztalatcserére.

DAUBNER ESZTER – DR. SZABÓ GERGELY: TRANSZGENERÁCIÓS FÉRFI ÉS NŐI SZEREPEINK. FÉLÚTON A CSOPORTJÁTÉK ÉS A PROTAGONISTA JÁTÉK KÖZÖTT

pszichodráma workshop terem: rendezvényterem
a workshopot vezeti:
Daubner Eszter kiképző pszichodráma pszichoterapeuta, szupervízor; klinikai szakpszichológus, pszichoterapeuta
Dr. Szabó Gergely Sándor pszichodráma vezető, alkalmazott egészségszakpszichológus
létszám: 20 fő

Illeszkedve a kongresszus tematikájához („Király vagyok és te királyné”), férfi és női transzgenerációs tapasztalatokkal kapcsolatos gyakorlatot tervezünk bemutatni. A gyakorlat során a tágabb családunkban tudatosan és tudattalanul ismétlődő üzenetek és érzések felismerése, átélése és átérzése a cél.

A workshopon olyan egy módszertani innovációt mutatunk be sajátélményű módszerrel, amelyben minden résztvevő protagonistának érezheti magát egy rövid időre, mégis az egész csoport egyszerre vesz részt a játékban. Hogyan lehetséges ez? A gyakorlatok során kiscsoportokban dolgoznak a csoporttagok és nonverbális interakciókban érintkeznek egymással. A csoportvezetők instrukciói, szuggesztiói tematizálják a helyzetet és a felhasznált zenék is felszólító jelleggel bírnak. A kiscsoportokban mindenki megéli a kiemelt szereplőségét egy saját, protagonista jellegű folyamat erejéig, amíg a többiek lesznek a segítői. Ugyanaz az instrukció, zene és folyamat ismétlődik újra és újra, amíg a mindenki meg nem éli saját kiemelt folyamatát.

A bemutatott gyakorlat önismereti tapasztalásokat hozhat a workshopon résztvevőknek, ugyanakkor, ha vezetőként tekintünk rájuk, akkor a csoporttagoknak is. Éppen ezért ajánljuk azoknak, akik bővítenék a csoportvezetői játékrepertoárjukat és azoknak, akiben nyitottság van az önismereti tapasztalatra is. A bemutatott gyakorlatot érdemes illeszteni az aktuális csoportdinamikai folyamatokhoz, amire a workshop ideje alatt nem lesz lehetőség, de a saját gyakorlatba építéshez támpontokat adunk majd.

GALGÓCZI KRISZTINA – CZAPÁRI EDIT DITTÓ: MI A SZEREPÜNK A CSALÁDI RENDSZERBEN? TRANSZGENERÁCIÓS PSZICHODRÁMA

pszichodráma workshop terem: B1.07B
a workshopot vezeti:
Galgóczi Krisztina PhD, pszichodráma vezető, kiképző szociodráma vezető, monodráma tanácsadó és transzgenerációs terapeuta
Czapári Edit Dittó pszichodráma vezető, vèdikus teológus, jóga mester tanár
létszám: maximum 20 fő

A transzgenerációs pszichodráma nem teljesen új keletű műfaj, van aki genodrámának nevezi, van aki használ transzgenerációs mintázatokat feltáró technikákat, de nem nevezi másként a folyamatot, vannak akik integrál képzést követően inkább a műfaji keveredést hangsúlyozzák. Tehát nincs egységesen alkalmazott módszertan, de közös az, hogy úgy véljük, az életünkre ható befolyások, elvárások, mintázatok nem állnak meg a szűk család peremén, hanem korábbi generációk tapasztalatai is hatnak az életünkre.

Mi elsősorban az Anne Ancelin Schützenberger által alapított iskola személeltét és technikáit alkalmazzuk a csoportjainkban, és ezen a workshopon néhány olyan módszertani sajátosságot mutatunk be, amellyel a pszichodráma által kínált perspektíva tágítható, melynek révén megnyílnak olyan csatornák, amellyel hozzáférhetővé válnak régi családi üzenetek, és más megvilágításba kerülhetnek hétköznapi szerepeink és szerepdilemmáink is.

Ezen a workshopon elsősorban a témára hangoló egyéni és kiscsoportos gyakorlatokban szerezhetnek a résztvevők sajátélményt, majd a gyakorlatok után azt is megosztjuk, hogyan, és milyen csoportfázisban használjuk ezeket egy csoportfolyamatban.

PÁRBESZÉD – KEREKASZTAL A TANULMÁNYI BIZOTTSÁG TAGJAIVAL

kerekasztal terem: B1.07A

Résztvevők: Dr. Rapcsányi Éva kiképző pszichodráma pszichoterapeuta szupervízor, Bagotai Tamás kiképző pszichodráma pszichoterapeuta szupervízor, H. Pozsár Bea kiképző gyerekpszichodráma vezető szupervízor, Dr. Nagy Zsuzsanna kiképző pszichodráma vezető, szupervízor, Dr. Pintér Gábor kiképző pszichodráma pszichoterapeuta szupervízor, Révész Judit, pszichodráma vezető és bibliodráma vezető, Rubovszky György Zsolt pszichodráma pszichoterapeuta

Munkamód: párbeszéd, a hallgatóság kérdései mentén információadás, nyitott párbeszéd a kölcsönös megértés érdekében

A Tanulmányi Bizottság az Egyesület szakmaiságáért és a hozzá illeszkedő képzésért felelős szerve. A TB-hez befutó megkeresések és kérvények általában információt, tájékoztatást, állásfoglalást kérnek, és időnként konkrét döntéseket tesznek szükségessé annak érdekében, hogy kialakult helyzetek megoldáshoz jussanak.

A Tanulmányi Bizottságnak a hozzá fordulók ügyeinek megvizsgálása, elbírálása mellett el kell tehát látnia azt a feladatát is, hogy biztosítsa a képzési standardok szakszerű kialakítását és az Egyesület keretei között folyó munka szakmai színvonalának folyamatos fejlesztését, valamint a képzésben lévők tanulmányi előrehaladásának követését, nyilvántartását és dokumentálását.

A kerekasztal beszélgetés lehetőséget teremt egy őszinte és nyílt párbeszédre, amiben a hallgatóság oldaláról felmerülő igényeket fogjuk követni. Lehetőség nyílik a Tanulmányi Bizottság munkájának és munkamódjának, a döntések hátterében húzódó szempontok jobb megismerésére. Természetesen lehetőség nyílik kritikai álláspontok átbeszélésére, megvitatására a titoktartás fenntartása mellett. Továbbá van lehetőség új javaslatok megfogalmazására, képviseletére.

Mindenkit szeretettel várunk, aki érdeklődik a TB ügyeivel kapcsolatban képzési vagy szakmai ügyekben. Illetve mindenkit, akinek van kérdése, érdeklődése, észrevétele és nyitott arra, hogy megpróbáljuk párbeszédben megérteni egymást.

DR. THOMA LÁSZLÓ RÓBERT – DR. KAPUSY KATA: „OLY TÁVOL VAGY TŐLEM ÉS MÉGIS KÖZEL". KÖZEL VAGY TÁVOL? A KAPCSOLATI TÁVOLSÁG SZABÁLYOZÁSA ÖNISMERETI MUNKÁBAN

pszichodráma workshop terem: A2.08

a workshop vezetői:
Dr. Kapusy Kata pszichodráma vezető, mentálhigiénés szakember
Dr. Thoma László Róbert pszichodráma vezető, bibliodráma vezető, református lelkész

Bowlby kötődéselmélete szerint kapcsolataink közelség–távolság dinamikáját alapvetően meghatározza, hogy milyen kötődési stílus alakult ki bennünk gyermekkorban. Egyesek számára a közelség biztonságot nyújt, míg mások épp ettől érzik magukat fenyegetve – így alakulhatnak ki kapcsolati egyensúlytalanságok. Bowen családrendszer-elmélete szerint minden kapcsolatban két ellentétes erő hat: a kapcsolódás igénye és az egyéni autonómia vágya. A differenciációs szint – vagyis, hogy mennyire tudunk önazonosak maradni a kapcsolatban – kulcsszerepet játszik ebben az egyensúlyban. Ha túlságosan összeolvadunk vagy túlságosan eltávolodunk, a kapcsolat instabillá válik. E dinamikák felismerése és tudatos szabályozása lehetőséget ad érzelmileg érettebb kapcsolatok kialakítására.

Életünk során – még egyazon kapcsolatban is – gyakran változik, hogy érzelmileg milyen távolságra vagyunk egymástól. Vannak élethelyzetek, amelyek közelebb hoznak bennünket, míg mások inkább eltávolítanak. Előfordulhat az is, hogy a kapcsolat két szereplője eltérő közelséget szeretne megélni: ami az egyik félnek túl sok, az a másik számára vágyott intimitás. Önismereti munkánk fontos része annak megértése, hogy kapcsolataink dinamikájára mi magunk is hatással vagyunk – és lehetőségünk van ezek szabályozására.

A workshop célja olyan technikák bemutatása, amelyek segítségével dolgozhatunk a kapcsolati dinamikák távolságának szabályozásán. A rövid elméleti bevezetőt követően témára hangoló játékokat mutatunk be, majd vignetta formájában lehetőséget biztosítunk arra, hogy résztvevőink egy-egy kapcsolati dinamikán változtathassanak.

DR. TREUER TAMÁS: A TÁRSADALMI IGAZSÁGOSSÁG PSZICHODINAMIKAI, CSOPORTDINAMIKAI ÉS SZOCIÁLPSZICHOLÓGIAI AKADÁLYAI – PSZICHODRAMATIKUS FELDOLGOZÁSSAL

pszichodráma workshop terem: B2.05
a workshop vezetője:
Dr. Treuer Tamás, pszichiáter, pszichoterapeuta szakorvos, pszichodráma pszichoterapeuta
létszám: max. 40 fő

A workshop célja annak közös feltárása, hogy a társadalmi igazságosság kortárs normatív elméletei – különösen John Rawls politikai filozófiája – miért ütköznek gyakorlati ellenállásba.

Rawls az igazságosságot, mint méltányosságot (justice as fairness) értelmezi: egy társadalom akkor tekinthető igazságosnak, ha az alapvető szabadságjogokat mindenki számára biztosítja, és az egyenlőtlenségek csak akkor elfogadhatók, ha a legrosszabb helyzetben lévők javát is szolgálják. Elméletének központi gondolata a „tudatlanság fátyla" mögötti szerződéskötés, amely lehetővé teszi, hogy az emberek saját érdekeiktől függetlenül, pártatlanul válasszanak igazságos elveket a társadalmi együttélés alapjául. A gyakorlatban azonban e normák nem csupán intézményi, hanem mély pszichológiai ellenállásba is ütköznek.

Kiinduló kérdésünk: mi akadályozza, hogy az elméletileg elfogadott egyenlőség, méltányosság és méltóság értékei a társadalmi gyakorlatban is érvényesüljenek?

A válasz keresésében pszichodramatikus, pszichoanalitikus, szociálpszichológiai és társadalomkritikai szempontokat kapcsolunk össze, főként a pszichodráma eszközeivel. A workshop célja, hogy közös csoportfolyamaton keresztül tárjuk fel a társadalmi igazságosság érvényesülésének pszichodinamikai, csoportdinamikai és társadalomlélektani akadályait.

A résztvevők saját élményeiken keresztül dolgoznak, és szimbolikus jelenetek formájában jelenítik meg a társadalmi igazságtalansághoz kapcsolódó belső konfliktusokat, kollektív projekciókat és morális dilemmákat. A munka során főként pszichodramatikus technikákat alkalmazunk (melegítés, szerepcsere, duplázás, tükör), valamint strukturált csoportgyakorlatokat, amelyek alkalmasak a nagyobb létszámú csoport dinamikájának mederben tartására. A társadalmi szerepekkel való munka során tematikus kiscsoportos megosztásra és visszajelzésekre is sor kerül.

A folyamat során kiemelt szerepet kap az analitikus attitűd, amely elősegíti a reflexiót, a projekciók felismerését és az új belátások integrálását. Külön figyelmet fordítunk arra, hogyan lehet jelen lenni, meghallani, és nem elhárítani a másik élményét – ezzel is támogatva a társadalmi reflexió elmélyülését.

A cél nem kész megoldások keresése, hanem közös belátás, katarzis és a cselekvésképesség visszaszerzése. Következtetésként: a társadalmi igazságosság nem csupán jogi és intézményi kérdés, hanem kollektív érzelmi és tudattalan folyamatok eredője is. A pszichodráma módszerei lehetőséget kínálnak e mélyrétegek megközelítésére és integrálására, elősegítve az igazságosság gyakorlati kibontakozását – belülről kifelé.

TÓTH ORSOLYA – DR. BALATONI KRISZTIÁN: A BIZTOS HELY SZEREPE A TRAUMÁVAL VALÓ MUNKÁBAN

pszichodráma workshop terem: A1.08
a workshop vezetői:
Tóth Orsolya pszichodráma vezető tanácsadó szakpszichológus
Dr. Balatoni Krisztián pszichodráma vezető, pszichiáter, pszichoterapeuta
létszám: 12-20 fő

A traumával való munka a pszichodrámának megkerülhetetlen eleme. Több évtizedes közös munkánk során számtalan típusú traumával találkoztunk. Az ezzel való munkában a biztos hely technikának a megtartó, stabilizáló erejét, a Dr. Ónody Saroltával vezetett csoportomban volt lehetőségem megismerni, eltanulni, és ezt a közös csoportjainkban alkalmazzuk sikeresen azóta is. Minél többet használjuk, annál több kérdés verzió merül fel az alkalmazást illetően.

A főszereplő számára csoport biztonságos tere, és csoportvezetők biztonságot nyújtó támogató kapcsolódása adja az alapját a traumával való munkának, ez a kapcsolat segíti az állapotának stabilizálását a munka során. A

traumajáték folyamatában különböző technikákkal segítheti a protagonista önstabilizáló munkáját a csoportvezető: az egyik ezek közül a biztos hely technika.

A biztos hely a valós térben megrendezett, létrehozott, a játék során felkereshető hely, melyben a protagonista maximális biztonságban érezheti magát, és amelyhez a protagonista a traumafeldolgozás bármelyik fázisában visszatérhet. Egy emlék, egy valóságos, vagy elképzelt hely, ahol a protagonista azt éli meg hogy védve van, támogatják, szeretik.

A protagonista a játék során bárhányszor válthat a külső biztonságból megfigyelő, a helyzetet megállító, rendező, akár aktívan beavatkozó szerepek között. Az így folytatott dramatikus munkában könnyebben élheti át a biztonságot és a helyzet fölötti kontrollt. A traumatikus élményt play back- szerűen játszák újra a segédének, a cselekvő székben egy játéktér szélére kihelyezett székből, a játékát vezető csoportvezető szoros támogatásával a protagonista cselekvőként bármikor, bárhogy beleavatkozhat az eseményekbe, illetve dönthet úgy, hogy a biztos helyen töltődik, amíg újra erőre nem kap.

A műhely a biztos hely imaginációjával indul, később pedig lehetőség lesz a dramatikus eszközökkel való megalkotására is.

Ezután lehetőség nyílik a biztos hellyel való munka alkalmazási helyének, idejének, módjának megismerésére, megvitatására.

Kiket várunk?

Várjuk azokat a kezdő és haladó dramatistákat, akik a biztos hely technika alkalmazásával önismereti, dramatikus munkában szeretnének megismerkedni. Azokat a pszichodráma vezetőket, akik a hatékony technikát szeretnék önismereti csoportjaikkal való munkába beépíteni, illetve traumajátékok során a technika alkalmazási módját, kereteit keresik és szívesen osztják, vitatják meg egyéb más, a trauma dramatikus feldolgozását segítő eszköztárukat.

ZÁNKAY ANDRÁS – DR. CZIRMAI ILDIKÓ: PROGRESSZÍV SZEREPEK FEJLESZTÉSE. SZEMÉLYES ÉS SZAKMAI FEJLŐDÉS CÉLÚ WORKSHOP

pszichodráma workshop
a workshop vezetői:
Zánkay András kiképző pszichodráma vezető, szupervízor; klinikai pszichológus
Dr. Czirmai Ildikó pszichodráma asszisztens, pszichiáter

Progresszív szerepeink azok a szerepeink amelyek kibontakoztatva kreativitásunkat lehetőséget teremtenek mások és önmagunk számára.

A workshopon foglalkozni fogunk a morenoi szerepelmélettel, mint a klasszikus pszichodráma fontos elméleti alapjával.

Az elmélet és a gyakorlat összekapcsolásával tárgyalni fogjuk a szerepek azonosítását és osztályozásuk különböző dimenzióit és elemeit.

A csoportmunka keretében használni fogjuk a klasszikus pszichodráma eszközeit és különleges szemléletét, hogy megfelelő ráhangolódást kialakítva, jól találkozhassunk egymással és önmagunkkal, kapcsolatba kerülve a kreativitásunkkal és spontaneitásunkkal.

Alkalmazni fogjuk a playback színház néhány elemét a kreatív kapcsolódás megéléséhez.

Kifejtésre kerül:

- a progresszív szerepek fogalma
- a segéd-én működés fontossága
- a megküzdő szerepek és a tanulási stílus jelentősége
- a csoporttal és a protagonistával való együttműködés kívánatos jellege
- a szerepek fejlesztése, mint csoportmunka
- a csoportvezető feladatai, szükséges szerepei.

előadás (két pszichodráma előadás ugyanabban a teremben: A1.09, egymás után):

DR. HAMVAS SZILÁRD – KOVACSICS LEILA: AZ IMAGINÁCIÓS MÓDSZEREK ALKALMAZÁSI LEHETŐSÉGEI A PSZICHODRÁMÁBAN (60 PERC)

60 perc terem: A1.09
előadók:
Dr. Hamvas Szilárd pszichodráma pszichoterapeuta, pszichiáter, pszichoterapeuta
Kovacsics Leila pszichodráma pszichoterapeuta, klinikai szakpszichológus, pszichoterapeuta

Az előadók bemutatják, miként hívható segítségül az imagináció technikája a pszichodráma játékok során. 150 órás önismereti csoport folyamatában alkalmanként a pszichodráma csoport bemelegítése részeként, mintegy „katalizátorként" alkalmaztuk a Katathym Imagináció módszerét. Ezzel kapcsolatos korábbi kísérleteink alapján azt tapasztaltuk, hogy az imaginációban látott szimbólumok segítségével már az önismereti munka korai szakaszában (is) hozzá tudtunk férni a személyiség mélyebb, tudattalan rétegeihez. Az imaginációval tarkított bemelegítés könnyítette és gyorsította a protagonista számára a témára való fókuszálást: az imagináció során átélt képi élmény mentén fogalmazódtak meg a protagonisták kérdései.

Tapasztalatunk szerint az esetek többségében a játékra vállalkozó csoporttagok nem tudták, milyen témához kapcsolódik a kép, annak csak pszichésen felkavaró hatását érzékelték. Az imaginált szimbólumok dramatikus, képi megjelenítése után a protagonistát megkértük, hogy asszociáljon a képre, ezzel tértünk át a személyes életből fakadó problémák szintjére, múlt felé haladva. Az imaginált kép gyors mélyítést tett lehetővé. A feltárható legkorábbi problémával összefüggő helyzetben végzett korrekciós célú munka után vagy az aktuális jelenhez, vagy – sok esetben – az eredeti imaginált képhez tértünk vissza és a szükséges korrekciót a dramatikusan megjelenített képben is elvégeztük. Az előadás első felében a fent vázolt folyamatot mutatjuk be a „Színpad" képen keresztül.

Az előadás második felében megkíséreljük lekövetni, hogy a csoportdinamikai folyamatok hogyan képződhetnek le az imaginációban megjelent képekben. Egy – a covid járvány ideje alatt, részben online zajló csoport dinamikájának elemzésére teszünk kísérletet egy-egy csoportjáték bemutatása mentén.

DR. MÓRA LÁSZLÓ XAVÉR – ERDEI KATA: A TRAUMA PEREMÉN. MUNKA BÁNTALMAZOTT PÁCIENSEKKEL A PSZICHODRÁMA CSOPORTBAN (60 PERC)

60 perc terem: A1.09
előadók:
Móra László Xavér kiképző pszichodráma pszichoterapeuta és szupervízor, pszichoanalitikus
Erdei Kata klinikai szakpszichológus, pszichodráma vezető

A fizikai és szexuális bántalmazással való terápiás munka nehéz kérdéseket vet fel, és komoly vitákat vált ki a pszichodramatikusok között is.

A kérdés fontos, hiszen a kutatások szerint a szakemberhez fordulók tünetei gyakran összefüggnek a korai bántalmazással. A traumák hatására sérül az áldozatok énképe, önbecsülése, kötődési és mentalizációs képessége, érzelem- és indulatszabályozási nehézségekkel küzdenek, depresszív és szorongásos zavarok jellemzik őket. Elárasztható őket a fájdalmas múlt képei és érzései. Nehéz bízniuk másokban, nehéz intim kapcsolatot kialakítaniuk. Ugyanakkor gyakran nem kerül a munka fókuszába, hogy – a trauma következményeként – saját maguk tovább károsíthatják életüket, kapcsolataikat, környezetüket, vagy éppen ő maguk is bántalmazóvá válhatnak.

Hogyan dolgozzunk ezekkel a kérdésekkel a pszichodráma csoportban, hogy elkerüljük a retraumatizációt? Hogy a traumatizáltak ne szégyenüljenek meg a csoportban, ne alakuljon ki áldozathibáztatás és hogy ne erősítsük meg a disszociatív folyamatokat? Egyáltalán: mi is a célja a terápiás munkának ezekben az esetekben? Hogyan kapcsolódik egymáshoz a trauma élettörténetben való integrációja és a személyiség működésének fejlesztése?

Közben figyelnünk kell a csoportra: Mit tesz a többiekkel a trauma szcénája? Hogyan kerüljük el, hogy a többi csoporttag érzései háttérbe szoruljanak, vagy hogy a traumatizáltak feláldozzák magukat a csoportfolyamat nehéz pillanataiban, és tegyék témává saját traumájukat akkor is, amikor mással lenne dolga a csoportnak? Mit kezdünk azzal, hogy a hasításos folyamatok a csoport működését is meghatározhatják, jó esetben átmenetileg?

A szerző a trauma szcénikus megjelenítésével és a regresszív technikák alkalmazásával kapcsolatban óvatosságra int. Hangsúlyozza a vezető és a csoport szabályozó funkciójának szerepét, amelynek a traumatizáltak énerejének csökkenése miatt kiemelt fontosságot tulajdonít.

A szerző egyéni és csoportos terápiái során sokat dolgozik személyiségzavaros páciensekkel, akiknek korai életszakaszában gyakoriak voltak a traumák. Gondolkodását, terápiás gyakorlatát a pszichodramatikus munkában is meghatározza a klinikai tapasztalata és pszichoanalitikus (tárgykapcsolati) szemlélete.

A trauma ott van szinte minden csoportban. Ugyanakkor másképp dolgoznunk vele pszichodráma terápiában, és másként, ha egy önismereti csoportban válik hirtelen láthatóvá. Előadásomban kitérek ezekre a különbségekre is. Így az előadás egyaránt szól klinikusoknak és önismereti csoportokat vezető pszichodráma vezetőknek.

16.45 – 17.15 szünet

17.15 – 19.15 interaktív kerekasztal beszélgetések

A JÖVŐ PSZICHODRÁMÁJA – INTERAKTÍV KEREKASZTAL BESZÉLGETÉSEK

Az interaktív kerekasztal blokk célja, hogy egyidőben, egy térben 10 asztalnál beszélgethessünk a jövő pszichodrámájáról. Minden asztalnál két felkért vendég indítja, hangolja a beszélgetést, egy moderátor segítségével. A műfaj sajátossága, hogy az asztalhoz ülők is aktív részesei lesznek a diskurzusnak, a közös eszemecserének.

1. Pszichoterápiás és önismereti pszichodráma: párhuzamok, különbségek és jövőperspektívák
   vendégek: Csáky-Pallavicini Krisztina, Rubovszky György Zsolt
2. Pszichodráma a változó társadalomban: új szerepek, új felelősségek
   vendégek: Csuvik Gábor, Horváth Kata
3. Pszichodráma a szervezetekben, szervezetfejlesztésben, coachingban – a kor kihívásaiban vendégek: Goda Gyula, Szabó Gabi
4. A gyerekdráma jövője
   vendégek: Bordás Éva, Dr. Németh Csilla
5. Online terek használatának hatása a pszichodrámára
   vendégek: Dr. Hirsch Anikó, Fodor Gábor, Dr. Thoma László Róbert
6. Hogyan hat az MI az egyénekre, a csoportra, a drámavezetésre és a képzésre?
   vendégek: Dr. Kapusy Kata, Dr. Szabó Gergely Sándor
7. A morenoi örökség (hűlt?) helye a pszichodráma gyakorlatában
   vendégek: Hunya Csilla, Lőrinc Éva
8. Mesterek, koncepciók és spontaneitás – Mi határozza meg a vezetéseinket: előzetes koncepciók vagy spontaneitás, és mennyiben az, amit a mestereinktől láttunk?
   vendégek: Balázs Botond, Kovacsics Leila, Sáfrány Eszter
9. Beszélgetés a pszichodráma képzésről
   vendégek: Aszalós Péter, Baják Gábor
10. Generációk találkozása - generációs hasonlóságok és különbözőségek a pszichodrámában
    vendégek: Dr. Rapcsányi Éva, Vékássy Timea

19.15 – 20.15 vacsora

20.15 – 21.30 PSZÍNHÁZ PLAYBACK SZÍNHÁZI TÁRSULAT

Pszínház Playback Színházi Társulat

Társulatunkat 2002-ben alapítottuk. Társulatunk 80%-a pszichodramatista, és 100%-unkra jellemző a hedonista életélvezet, közös alkotás öröme. Közös és egyéni munkáink során is gyakran dolgozunk a playback eszköztárával.

Az elmúlt 23 évben rendszeres havi fellépéseink mellett, amit idén is a Katakomba pinceszínházban tartunk, játszottunk konferenciákon, születésnapon, esküvőkön, könyvbemutatón, közösségi klubban, szervezetfejlesztési munkák során, illetve tartunk playback matiné előadásokat, ahol általános iskolásoknak játszunk.

Társulat tagjai: dr. Bakó Tihamér, Donáth Attila, Katona Emese, Rózsa Dániel és Simon Péter

21.30 – 24.00 ENIKŐ PARTY DJ ENIKŐVEL

Október 12. vasárnap

9.00 – 9.30 regisztráció

9.30 – 11.30 workshopok, előadások

DR. AJKAY KLÁRA: ÖNISMERETI PSZICHODRÁMA CSOPORT INDIKÁCIÓS KÉRDÉSEI (HOGYAN INTERJÚZZUNK AZ ÖNISMERETI CSOPORTRA)

pszichodráma workshop terem: B1.07A
a workshop vezetője: Dr. Ajkay Klára kiképző pszichodráma pszichoterapeuta, szupervízor
létszám: 10 fő

Önismereti pszichodrámára jelentkezők kiválasztása az előzetes első interjú alapján történik. Az interjú vezetésében fontos, hogy képet kapjunk a jelentkező motivációjáról, szembetűnő személyiségjegyeiről (kapcsolódás, feszültségtűrés stb.) esetleges súlyosabb fejlődési elakadásairól.

Tapintatos kérdéseinkben nem kerülhetjük meg azokat a mozzanatokat, melyek enyhe vagy súlyosabb patológiára utalnak (önsértés, alkohol, drog fogyasztás).

A workshopon saját élményű dramatikus játékok sorában modellezzük az első találkozást s az interjú végén születő döntést.

Előkészített csoportba jelentkező profiljait fogják a résztvevők megjelenítve az interjút szimulálni, majd ezen játékok tapasztalatait közösen feldolgozni.

GYÖRGY KATA – MOLNÁR KÁROLY: TRANSZGENERÁCIÓS TÚLÉLÉSI STRATÉGIÁK MEGÁLLÍTÁSA PSZICHODRÁMÁS MEGKÖZELÍTÉSBEN

pszichodráma workshop terem: B2.07
a workshop vezetői:
György Kata pszichodráma vezető
Molnár Károly pszichodráma vezető
létszám: max. 40 fő

Őseink gyakran olyan döntéseket hoztak, amelyek a túlélést szolgálták – elhallgatás, önmegtagadás, alárendelődés vagy érzelmi elzárkózás. Ezek a túlélési stratégiák generációkon keresztül továbböröklődnek, és sokszor anélkül hatnak ránk, hogy tudnánk róluk. Ma is irányíthatják döntéseinket, kapcsolatainkat, és korlátozhatják azt, hogy a saját életünket éljük.

A pszichodráma különösen alkalmas arra, hogy ezek az öröklött minták láthatóvá és átélhetővé váljanak. A dramatikus tér lehetőséget ad arra, hogy a protagonista találkozzon az ősökkel, a hűségkonfliktusokkal, és kimondhassa: „köszönöm, hogy túlélhettem általad – de most már mást választok.”

Ebben a műhelyben azt vizsgáljuk:

- Hogyan jelennek meg a transzgenerációs stratégiák a pszichodrámában?
- Milyen szerepekkel, képekkel, dinamikákkal dolgozhatunk ezek feloldásán?
- Hogyan születhet meg egy új narratíva, amely nem a múlt hűségein, hanem a jelen szabadságán alapul?

Munkánk rendszerszemléletű alapokra támaszkodik, ahol három alapelv segít eligazodni:

- Odatartozás joga – mindenki a család része, függetlenül attól, hogyan élt vagy mit tett.

- Adok-kapok egyensúlya – a kapcsolatok akkor maradnak egészségesek, ha az adás és kapás kölcsönösen kiegyenlítődik.
- A hely törvénye – mindenkinek megvan a maga helye a családi rendszerben. Ha ez felborul, a rendszer kibillen.

A közös, csoportos rámelegedés után rátekintünk a családtagjainknál ismert vagy gyanított nehéz sorsokra, majd vinyetta játékokban lesz lehetőség saját élményben megtapasztalni, hogyan dolgozunk transzgenerációs témákkal. A workshop végén kiemelünk néhány olyan témát, amelyre vezetőként fontos figyelni, olyan szakmai tapasztalatokat osztunk meg, melyek különbségként tudunk megfogalmazni a transzgenerációs játékok/témák és más témájú játékok között.

A cél nem a múlt megtagadása, hanem a benne rejlő sorsok megértése – és az a belső döntés, hogy innen már élni szeretnék, nem túlélni.

H. POZSÁR BEÁTA – NEMES ANDREA: FÓKUSZBAN AZ ÉRZÉKELÉS. A GYERMEKPSZICHODRÁMA CSOPORTOK KIHÍVÁSAI A SZENZOROS INTEGRÁCIÓ SZEMSZÖGÉBŐL

pszichodráma workshop terem: A2.08B
a workshop vezetői:
H. Pozsár Beáta pszichodráma vezető, kiképző gyermek- és serdülőpszichodráma vezetőszupervízor, DSZIT terapeuta és kiképző, klinikai szakpszichológus
Nemes Andrea pszichodráma asszisztens, DSZIT terapeuta és kiképző, klinikai szakpszichológus
létszám: maximum 20 fő

A gyermekek számára Kende Hanna dolgozta ki azt a csoportos, pszichodráma módszert, melyet a worshopunkban alkalmazni fogunk. Ebben a megközelítésben az önkifejezésnek és a nehézségekkel való megküzdésnek alapvető eszköze a gyermekek „kreatív, önújjáteremtő" képessége. A lelki mechanizmusok mellett a biológiai szempontok gyakran háttérbe szorulnak, ám itt és most ezek kerülnek a fókuszba.

Tapasztalatunk szerint napjainkban egyre több gyermek küzd szenzo-motoros szabályozási nehézséggel, melyek a gyermekek életének minden területére kihatnak: az alapvető fiziológiás funkcióktól, mint az evés vagy az alvás – a társas kapcsolatokig. A gyermekek szenzoros integrációs jellegzetességeit fontos figyelembe venni a pszichodráma csoport kialakításakor és az egész folyamat során, mert az élmények megélésének és a kapcsolódásnak meghatározó tényezőjévé tud válni!

A workshopon körüljárjuk a „szenzoros integráció" és a „tolerancia ablak" fogalmát, majd esetrészletek dramatikus megjelenítésével demonstráljuk, hogyan nyilvánul meg hatásuk a gyermekpszichodráma csoportokban.

A fogalmak mellett konkrét dolgokat is bevonunk a játékba, melyek a gyermekpszichodráma eszköztárát bővítik és segítik a szenzoros integráció fejlődésének folyamatát.

Játékra hívunk mindenkit, aki csupa fül, aki szívesen belekóstol ebbe a mesés világba, ahol megérinti az, ami a szemnek láthatatlan!

LŐRINCZ ÉVA: A KOZMOSZTÓL AZ ÖKOSZISZTÉMÁIG. HOGYAN ADHATUNK MORENÓI VÁLASZT AZ ÖKOLÓGIAI KRÍZIS FENYEGETÉSÉRE?

pszichodráma workshop terem: B1.07B
a workshop vezetője: Lőrincz Éva pszichodráma vezető
létszám: 25 fő

A minket körbevevő ökológiai fenyegetések: klímaválság, biodiverzitás elvesztése, a levegő, víz és talaj szennyezettsége, a természeti erőforrások kimerülése, mind egy olyan krízisnek a jelei, melyben az ember és az ökoszisztéma egyensúlya megbomlott. Ahogy arra sok kortárs ökopszichológus és ökológus rámutat, az antropocén korszakból, melyet egyfajta egocentrikus gondolkodásmód, az ember természet fölötti uralkodása

jellemez, ideje átlépni a szimbiocén korszakba, melyben újra megtanulunk összehangban élni a minket körbevevő és fenntartó ökológiai rendszerekkel.

Ebben támaszkodhatunk Moreno elképzeléseire, aki az embert soha nem elkülönült, individualisztikus, magában megalapozott szelfként, hanem mindig is az őt körülvevő szélesebb kontextusoktól elválaszthatatlan egységben szemléli. A legtágabb kontextus a Kozmosz, egy rendezett, az embernek helyet adó, spirituális és fizikai Univerzum, de ugyanilyen fontos a társas világ, a szociokulturális atom, az egyén kapcsolati hálója.

E világok között helyezkedik el az ökoszisztéma, a szellemi és fizikai világot a személyközi világgal összekötő élővilág. Noha Moreno az élővilágról, az élővilágba ágyazottságunkról nem beszél expilict módon, mégis, követve filozófiáját a Kozmoszba vagy a kapcsolatokba ágyazottságunkról, könnyen eljuthatunk a kölcsönös összetartozás gondolatáig az ökoszisztémában is.

Úgy vélem, hogy Moreno tanítása az emberről mint kozmikus lényről, és mint a szociokulturális atomjában létező, attól nem elválasztható létezőről, segíthet, hogy átvigyük ezeket a gondolatokat az ökológiai világra. Moreno fogalmait használva: a szimbiocén ember szociokulturális atomjában a természeti és az élővilág kiemelt helyen jelenik meg.

A workshopon, miután ráhangolódunk a témára, rövidebb vagy hosszabb protagonista munkákon keresztül azon dolgozunk, hogy elmélyítsük kapcsolódásunkat az élővilággal, tudatára ébredjünk, hogy nem csak részei vagyunk az ökoszisztémának, hanem létezésünk alapfeltétele, hogy sokkal több tisztelettel és szeretettel forduljunk minden élő felé. A workshop célja az is, hogy mi, pszichodramatisták, ötleteket és eszközöket találjunk a dramatikus munkánkhoz ezen a fontos, mindannyiunkat érintő területen, tudatára ébredjünk szerepünknek és lehetőségeinkek, melyekkel a bolygót egy élhetőbb és élőbb hellyé tehetjük.

SZÁNTÓ ESZTER – DR. UNOKA ZSOLT: A BELSŐ VILÁG SZÍNPADÁN: SÉMAMÓD DRÁMA ÉS PSZICHODRÁMA KOHEZÍV MEGKÖZELÍTÉSBEN (WORKSHOP)

pszichodráma workshop terem: A2.07
a workshop vezetői:
Szántó Eszter pszichoterapeuta, pszichodráma vezető
Dr. Unoka Zsolt sématerapeuta, kiképző
létszám: 25 fő

Workshopunkon a sémamód dráma és a pszichodráma együttes, egymást kiegészítő alkalmazását szeretnénk bemutatni. A módszerdemonsráció során bepillantást nyújtunk abba, hogy a pszichodráma élményszerűen hogyan segíti a máladaptív sémamódok (máladaptív gyerek módok, megküzdések, diszfunkcionális szülő módok) megváltoztatását. A csoporton a bemutatkozás és bemelegedés és rövid sémamód demonstráció után szociometrikus választással eldöntjük, hogy melyik résztvevő által hozott témán dolgozunk. A kiválasztott téma kapcsán feltérképezzük a témahozó aktív sémamód rendszerét, és dramatikus eszközökkel segítjük ennek átdolgozását, a játék alakulásának megfelelően esetleg belehelyezzük a sémamódokat az interperszonális térbe is. A csoportot a játék feldolgozásával zárjuk. A workshop-on nemcsak az a résztvevő dolgozik a sémarendszere gyógyításával, aki a témát hozza, hanem a játékában résztvevők és a nézők is.

A közös munka célja: tudásmegosztás, sajátélmény

Kiknek szól a meghívás: érdeklődő, képzésben lévő, tapasztalt szakember

Várunk szeretettel!

VÉGH MÁRTA – KAPÁS KATALIN: KAPCSOLÓDÁS ELSŐ LÉPÉSBEN – A MONODRÁMA TANÁCSADÁS KEZDŐ FÁZISÁNAK (ELSŐ INTERJÚ) DRAMATIKUS MEGKÖZELÍTÉSE

monodráma workshop terem: A2.01
a workshopot vezetik:
Végh Márta pszichodráma vezető, monodráma tanácsadó
Kapás Katalin pszichodráma vezető, monodráma tanácsadó
létszám: 15 fő

A workshop monodráma tanácsadás gyakorlati tapasztalatai alapján arra keresi a választ, hogy egy strukturált monodráma segítői kapcsolat kezdeti szakaszában, az első interjú dramatikus eszközökkel történő kidolgozása hogyan segíti a tanácsadás folyamatjellegének kialakulását.

A monodráma tanácsadás egy strukturált, folyamatjellegű segítői forma, amelynek kezdeti szakasza kiemelten meghatározza a további közös munkát. Az első interjú során nemcsak a kliens problémavilága jelenik meg, hanem kialakul a segítő kapcsolat alapja is. A bizalom, az érzelmi biztonság megteremtése és a kliens megszólíthatósága lehetőséget ad arra, hogy a dramatikus eszközök – például a két szék technika, érzelemjelölő kendők, tárgyelrendezés – már ebben a korai szakaszban érvényesüljenek. Ezek támogatják az élménymegosztást, az érzelmek tudatosítását és a kapcsolati mintázatok megjelenítését.

A tanácsadási cél közös megfogalmazása az első interjú kulcseleme. Ez nemcsak a munka irányát rögzíti, hanem a közös felelősségvállalás alapját is megteremti.

A dramatikus munkák kipróbálása pszichodramatikus eszközökkel, demonstráció és kiscsoportos gyakorlatok váltakozásával, rövid, előre megírt esetek (esetkártyák) felhasználásával, valamint – igény szerint – a résztvevők saját élményeinek, eseteinek feldolgozásával történik. A demonstrációkat követően a résztvevők páros gyakorlatokban dolgoznak, majd az adott szakaszt közös, reflexiós kör zárja.

A gyakorlatok tapasztalati úton kínálnak betekintést a monodráma tanácsadás kezdő fázisának működésébe, s nem pusztán a monodráma iránt érdeklődők, hanem pszichodráma-vezetők számára is hasznos, szemléleti és technikai támpontokat nyújthatnak.

VARGA PÉTER PIUS: ÁTJÁRHATÓSÁG A BIBLIODRÁMA ÉS PSZICHODRÁMA KÖZÖTT (MÓDSZERTANI SOKSZÍNŰSÉG)

workshop terem: B2.05
a workshopot vezeti:
Dr. Varga Péter Pius pszichodráma vezető, kiképző bibliodráma vezető és szupervízor
létszám: 20 fő

Pszichodráma- és bibliodráma-vezetőként sok év tapasztalata vezetett arra a felismerésre, hogy a bibliai szövegek dramatikus megjelenítése során megélt egyéni felismerések kiteljesedhetnek a pszichodráma eszköztárával. A műhelymunka a klasszikus bibliodráma csoportjáték módszerével indul, a bibliai történetet a csoport közösen találja meg. A játék során személyes bevonódás alakulhat ki, s ezt a befagyasztás technikájával kihangosítjuk. A bibliai történet utáni reflexióban hangsúlyt kap a szerepben megéltek és a résztvevők személyes élettörténetével való kapcsolódási pontok és párhuzamok megkeresése. Ezután – az ún. pszichodramatikus vignettában (rövid jelenet) – már az a téma jelenhet meg a csoport közös terében, amelyet a csoporttag a bibliai történetben átélt élmény hatására a saját személyes életéből felszínre hozott kérdésként fogalmaz meg. Az ősi szöveg szinte belevilágít az élet addig homályos részletébe, rezonál jelen élethelyzetünkre. Ezzel lehetőséget teremtünk a bevonódott csoporttagnak, hogy a személyes témájával pszichodramatikus vignettában tovább foglalkozhasson. Bízunk abban, hogy a bibliai szöveg és a résztvevők élettörténete kölcsönösen feltárja egymást a találkozás során.

A műhelyre egyaránt várunk érdeklődőket, képzésben lévőket és tapasztalt szakemberek.

CSÁKY-PALLAVICINI KRISZTINA – PINTÉR VIRÁG: HELYZET VAN?!
– A KRÍZISBEN LÉVŐ CSOPORTTAG FELISMERÉSE, MEGSEGÍTÉSE, MUNKA A CSOPORTTAL

pszichodráma előadás terem: A1.08
előadók:
Csáky-Pallavicini Krisztina kiképző pszichodráma pszichoterapeuta, klinikai szakpszichológus, pszichoterapeuta
Pintér Virág pszichodráma asszisztens,klinikai szakpszichológus

A „krízis" szó egyike azoknak a szakkifejezéseknek, melyek popularizálódásuk során valódi jelentésüket elveszteni látszanak. A szó eredeti értelme szerint azonban egy fordulópontot jelöl, egy olyan rövid ideig fennálló kritikus állapotot ír le, amely kettős kimenetelű lehet. Az érintett kilátástalanságot él át, tudata beszűkül és azzal szembesül, hogy az előállt élethelyzetben a korábban működő megküzdési stratégiái hirtelen csődöt mondanak és elveszíti a kontroll élményét saját élete fölött. Ez az állapot olykor magától oldódik, más esetekben azonban olyan elviselhetetlen szenvedést okoz a krízisbe jutott ember számára, hogy öngyilkossági kísérlethez is vezethet. Az idő faktor jelentős szerepet játszik: a krízis hetek alatt alakul ki, és nem tart hónapokon át, vagyis egy havonta találkozó önismereti csoportban nagyon fontos, hogy a vezető észrevegye és szükség esetén, adekvát módon reagáljon.

Hogyan döntsük el vezetőként, mivel állunk szemben? Krízist látunk, vagy egyszerűen egy nehéz életproblémát? Milyen jelekre kell figyelnünk, milyen intervenciókat kell alkalmaznunk, és mit kerüljünk el ilyen helyzetekben? Hogyan bánjunk a csoporttal, aki részesévé válik a folyamatnak?

Dramatikus előadásunk első felében a krízis elméleti hátterét és differenciáldiagnosztikai jellemzőit mutatjuk be, majd egy esetpélda bemutatásán keresztül jelenítjük meg a színpadon az intervenciós lehetőségeket. Az esetpéldát az egyik előadó hozza, szerepjátékkal megjelenítve a krízisben levő csoporttagot, míg a másik előadó a vezető szerepébe lép. A demonstrált játék segéd-énjeit – önkéntes alapon – a résztvevők közül szeretnénk választani. A demonstráció után megbeszélés következik.

DR. HARDY JÚLIA: EGYENES ADÁSBAN A HÁBORÚVAL.
3 ÉVNYI ONLINE SZUPERVÍZIÓ UKRÁN PSZICHODRAMATIKUSOKKAL

pszichodráma előadás terem: A1.09
előadó: Dr. Hardy Júlia kiképző pszichodráma pszichoterapeuta, szupervízor, pszichiáter, pszichoterapeuta
dramatikus előadás, pszichodráma
Immár 38 szupervíziós ülés tapasztalatát szeretném bemutatni ukrán pszichodramatikusokkal.

Havonta egyszer 2 órában találkozunk a Háború kezdete óta. A csoport fele otthon maradt, vagy visszatért, a csoport másik fele külföldön él. (Hollandiában, Németországban, Kanadában, Olaszországban) A szétszakadt dramatikus közösség része lett az ukrán belső menekült ellátásnak, traumafeldolgozó csoportoknak, a civilek és katonák lelki segélyszolgálatainak. Illetve, a külföldre került pszichológusok is igyekeznek szakmai munkát végezni online, illetve személyesen.

A Nagy Honvédő Háború máig élő narratívájába illeszkednek a jelen küzdelmei. De az orosz/ukrán megosztottság a családokba is behatol. A személyes veszteségek, a gyerekek és felnőttek veszteségeinek elhordozása, a több mint 3 éve fennálló bizonytalanság elviselése. A szakemberek is elszenvedői a Háború pusztításainak. Időnként gyertyafénynél dolgozunk, mert áramszünet van, bombáznak stb.

A Csoport Biztos Pont lett a dramatikusok számára, a normalitás fennmaradó bizonyossága. Óriási erő a résztvevők számára.

Tudhat-e segíteni egy magyar szupervízor? Mi a „szakértelem"; itt? Segít-e és hogyan közös szerelmünk a Pszichodráma? Hogy lehet bírni warming up ötletekkel ezt a végtelen hosszúra nyúlt folyamatot? A Csoport kreativitása, megtartó ereje meddig elég?

A workshopban szeretném bemutatni a hosszúra nyúlt online munka jól dokumentált anyagát, és a résztvevőkkel megvitatni a fenti dilemmákat, lehetőleg pszichodramatikusan.

11.30 – 12.00 szünet

12.00 – 13.00 előadások

DR. PINTÉR GÁBOR: A MONODRÁMA HATÓTÉNYEZŐINEK ELMÉLETE

monodráma előadás terem: A2.08B
előadó: Dr. Pintér Gábor PhD kiképző monodráma pszichoterapeuta, szupervízor; pszichoterapeuta, c. egyetemi tanár

A pszichodráma sokszínű világa igen sok gyógyító – fejlesztő hatótényezőt mobilizál, sokféle hatásra számít. Az egyik drámában a katarzis lesz a legfontosabb, a másikban a viselkedés próbái, a harmadikban az akciós belátás. A hatótényezők ismerete, kézben tartása, megfelelő szabályozása a biztonságos és hatékony alkalmazás egyik záloga.

A szerző a pszichodráma csoport hatótényezőinek leírását, csoportosítását, elemzését 2014-ben publikálta folyóiratunkban (Pszichodráma), ez a rendszer végzett dramatikusaink körében jól ismert. Ezen hatótényezők a monodramatikus helyzetben is „elérik" a kliens lelkét, néha azonos utakon, máskor más módokon. A monodráma képzést a képzési rendünk úgy határozza meg, hogy az „ráépített képzésként működik, melynek során a pszichodráma vezetői vagy pszichodráma pszichoterapeutai végzettség egészül ki az egyéni helyzetre való alkalmazhatóság kompetenciáival".

Munkánkban ennek is megfeleve a pszichodrámában kidolgozott, jól működő hatótényezőket igyekszünk „átkonvertálni" a monodramatikus helyzetre, s közben újakat is felfedezünk.

Mintegy 80 hatótényező elkülönítése, rendszerbe foglalása történt meg eddig. A hatótényezőket öt fő csoportba soroltuk: ezek elnevezései: kognitív, érzelmi, interperszonális, tanuláselméleti és imaginatív. Minden csoportban – a gyógyító/fejlesztő hatásosság szempontjából – fontossági sorrendbe tudtuk rendezni az oda sorolt elemeket. Ugyancsak bemutatjuk az összesített fontossági rangsort.

Az előadás kitér arra is, hogy a lista elején szereplő, azaz legfontosabb hatótényezők esetében milyen módon lehet a csoportos pszichodráma tapasztalatát az egyéni helyzetre átültetni, s mindez hogyan oktatható a monodráma képzésben. Végül röviden kísérletet teszünk arra is, hogy a fenti új gondolatot és rendszert a legfontosabb morenoi alapkőhöz, a szerepelmélethez, valamint a humanisztikus zavarspecifikus rendszerhez illesszük. Ezen tudáselemek reményeink szerint adalékul szolgálhatnak a monodráma hazai elméleti és gyakorlati megalapozásához.

RUBOVSZKY GYÖRGY ZSOLT: NEUROTIKUS – BORDERLINE – PSZICHOTIKUS PSZICHODRÁMA. MÓDSZERTANI MEGKÜLÖNBÖZTETÉS, ELMÉLETI HÁTTÉR ÉS DRAMATIKUS GYAKORLAT

pszichodráma előadás terem: A1.09
előadó: Rubovszky György Zsolt klinikai szakpszichológus, pszichoterapeuta, pszichodráma pszichoterapeuta, TFP pszichoterapeuta, pszichoanalitikus kandidátus

Van-e lényegi különbség a pszichodráma módszertanában atekintetben, hogy milyen csoporttag játékát vezetjük, vagy milyen összetételű csoport csoportjátékát moderáljuk? Gondolkodunk-e, amikor vezetünk, vagy „csak" kísérve rendezzük a protagonista drámáját? De persze mindeközben állandó elvárás, hogy a dramatista tisztában legyen azzal, mit miért tesz az adott játékban… hogy mely vezetői beavatkozás milyen rejtett vagy manifeszt élményből, és milyen irányba történik és hat!

Ezek ősi kérdések és feszültségek a pszichodráma vezetésének elméletében, és manapság is megosztja a pszichodramatistákat. Hosszú éveken át vezettem csoportot egy személyiségzavarral élők számára fenntarott pszichoterápiás osztályon (Tündérhegy), most is vezetek egy nagy klinikai kórképekkel foglalkozó pszichiátrián (János Kórház), de mindeközben folyamatosan volt, van pszichoterápiás ambuláns csoportom heti rendszerességgel és önismereti, ill. kiképző csoportom is a megszokott csoportszervezési keretek között. Az ezen csoportokban szerzett eltérő tapasztalataim egyértelműen megerősítették bennem azt a manapság szakmailag

megszilárdulni látszó alapvetést, hogy a személyiség szerveződésének különböző formái eltérő hozzáállást kívánnak, ha fejleszteni, támogatni szeretnék az egyént gyógyulásában, fejlődésében. Ebben meghatározónak tartom Otto Kernberg személyiségszerveződés és TFP elméletét, amit egy annak nyomán kifejlesztett komplex rendszeren keresztül, a PDM-2-n keresztül fogok ismertetni. Ez egy pszichodinamikus komplex rendszer, ami segít dimenzionálisan integrálni az egyénről megszerezhető információkat egy szakmailag megbízható, ugyanakkor holisztikus emberkép érdekében.

Tehát a pszichodráma csoportok különböző típusaiból hozott saját vezetésélményekkel illusztrálva, kortárs pszichológiai és pszichodiagnosztikai fogalmakat segítségül hívval kívánom bemutatni a pszichodrámában rejlő módszertani sokszínűség lehetőségét. Az előadásomban fókuszba vett kérdés elsősorban pszichodráma pszichoterapeuták kérdése szokott lenni, de hangsúlyt fogok fektetni arra, hogy pszichodráma vezető kollégák számára is jól hasznosíthatóak legyenek az elhangzó esetek és elméleti fogalmak.

SZÁNTÓ ESZTER – DR. UNOKA ZSOLT: A BELSŐ VILÁG SZÍNPADÁN: SÉMAMÓD DRÁMA ÉS PSZICHODRÁMA KOHEZÍV MEGKÖZELÍTÉSBEN (ELŐADÁS)

pszichodráma előadás terem: A1.08
előadók:
Szántó Eszter pszichoterapeuta, pszichodráma vezető
Dr. Unoka Zsolt sématerapeuta, kiképző

Az előadásunkban a pszichodráma és sémamódokkal történő terápiás munka egymást kiegészítő alkalmazásának tapasztalatairól szeretnék beszámolni. A sémamódokkal zajló munka során az alapvető érzelmi szükségletekre, a korai máladaptív sémákra és sémamódokra kerül a hangsúly (A sémamód egyfajta lelki-állapot, amelyben aktiválódnak bizonyos sémák, érzelmek, és megküzdési módok. Beszélünk gyerek módokról, megküzdésekről, diszfunkcionális szülő módokról, egészséges szülő módról). A pszichodráma az interperszonális konfliktusokat és a megélést helyezi a középpontba. A két munkamód, két terület, két szemlélet egymást kiegészíti, gazdagítja, még hatékonyabbá teheti.

Az előadás első felében beszélünk a sématerápia alapelveiről, a sémamódokkal való munka három szakaszáról (sémamódok bemutatása, azonosítása, változtatása; gyógyulás), második felében pedig a két módszer egymást kiegészítő alkalmazásának lehetőségeiről egy konkrét sémamód dráma bemutatásával.

TÖRÖK GÁBOR PÁL: MONODRAMATIKUS MUNKA INTEGRÁLÁSA A MENTÁLHIGIÉNÉS ÉS LELKIGONDOZÓI SEGÍTŐ BESZÉLGETÉSBEN

monodráma workshop terem: B2.05
előadó: Török Gábor Pál PhD, lelkigondozó, pszichodráma vezető, kiképző monodráma tanácsadó, SE EKK Mentálhigiéné Intézet, egyetemi adjunktus

Előadásunk célja, hogy bemutassuk, miként támogatja a segítő kapcsolati folyamatokban a kliens belső munkáját. az egyéni üléseken alkalmazott pszichodráma, más néven a monodráma. Rámutatunk, hogy az egyéni segítő kapcsolatok elsősorban verbalitásra épülő módszertana, hogyan kapcsolódhat össze a belső világ megjelenítésére törekvő pszichodramatikus munkamóddal. Ez miként támogatja a klienst abban, hogy saját erőforrásait és új megküzdési módjait megtalálja azokban az élethelyzetekben, amikor egy aktuális elakadással küzd, például veszteségek, kapcsolati konfliktusok vagy új megterhelő kihívások idején. Elemezzük, hogy módszertanilag és hatásában miben más valamiről „csak” beszélni, és miben módosítja a kapcsolatot, ha valamit meg is jelenítünk, székek, kövek vagy más szimbolikus tárgyak segítségével. Saját praxisunkból vett esetpéldáinkon keresztül szemléltetjük, hogy a monodrámában a kliens által megalkotott külső képre közösen rátekintve és azzal dolgozva miként támogathatja a segítő kliense belső munkáját. Akár azáltal, hogy jobban megértik a konfliktusrendszer működését, akár azáltal, hogy cselekvő módon a színpadi munkában átalakítják azt.

13.00 – 13.45 nagycsoportos zárás

Épületek elhelyezkedése

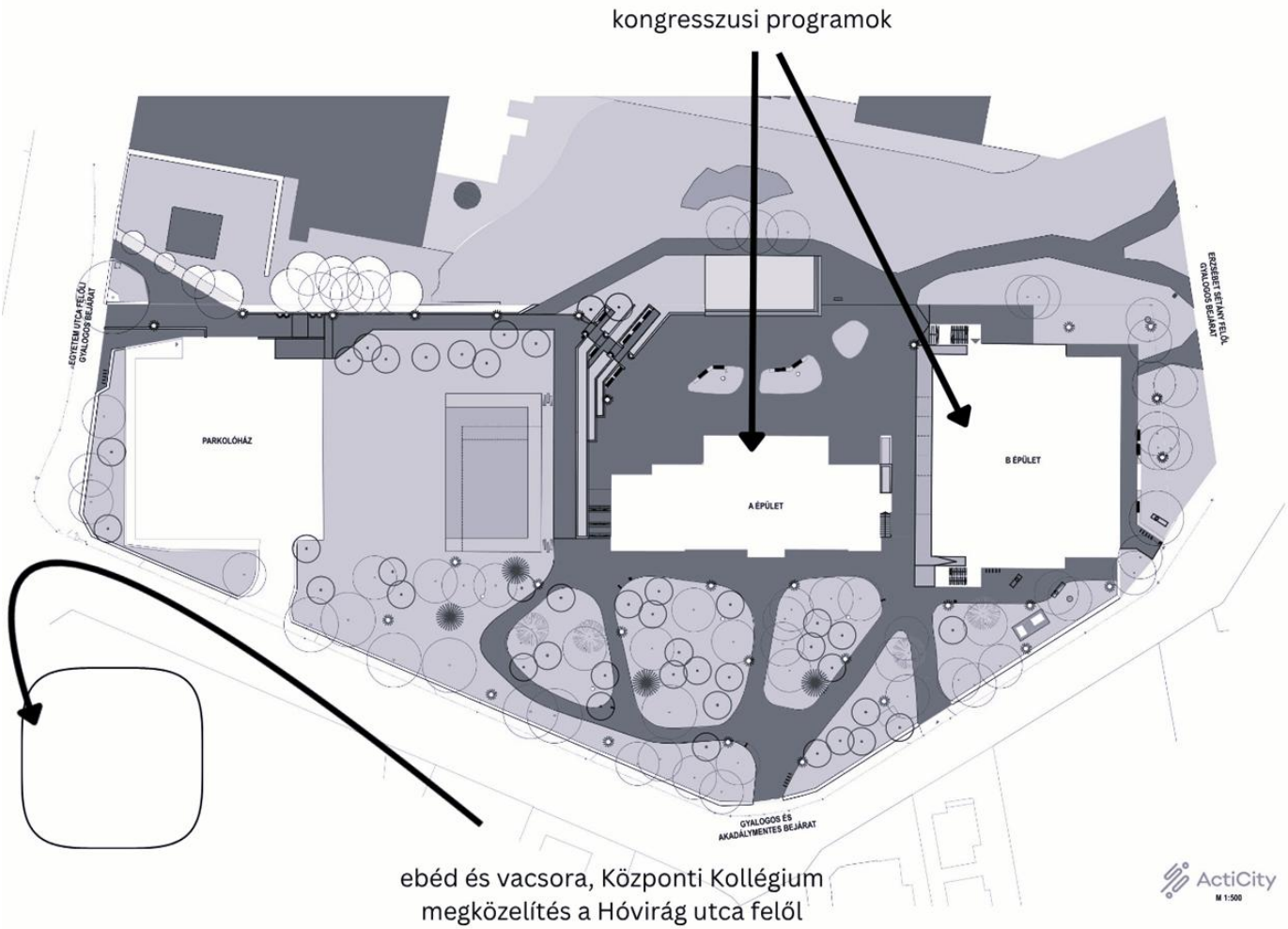

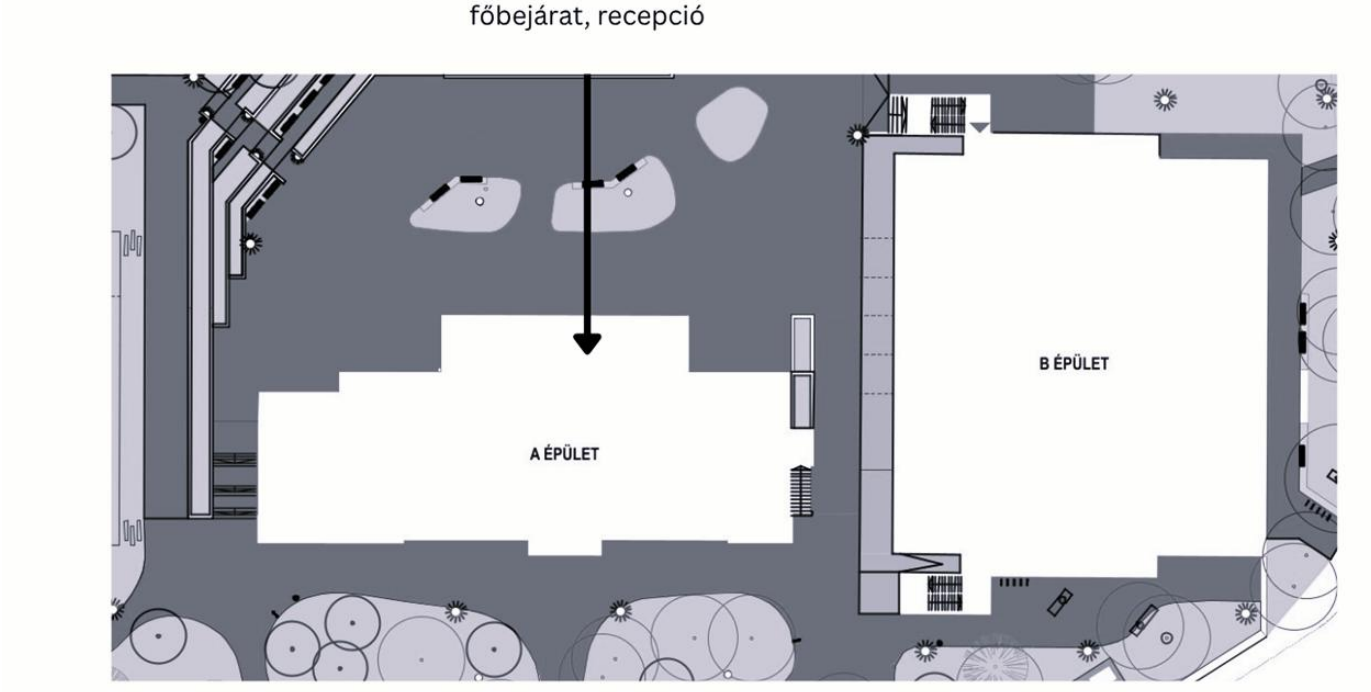

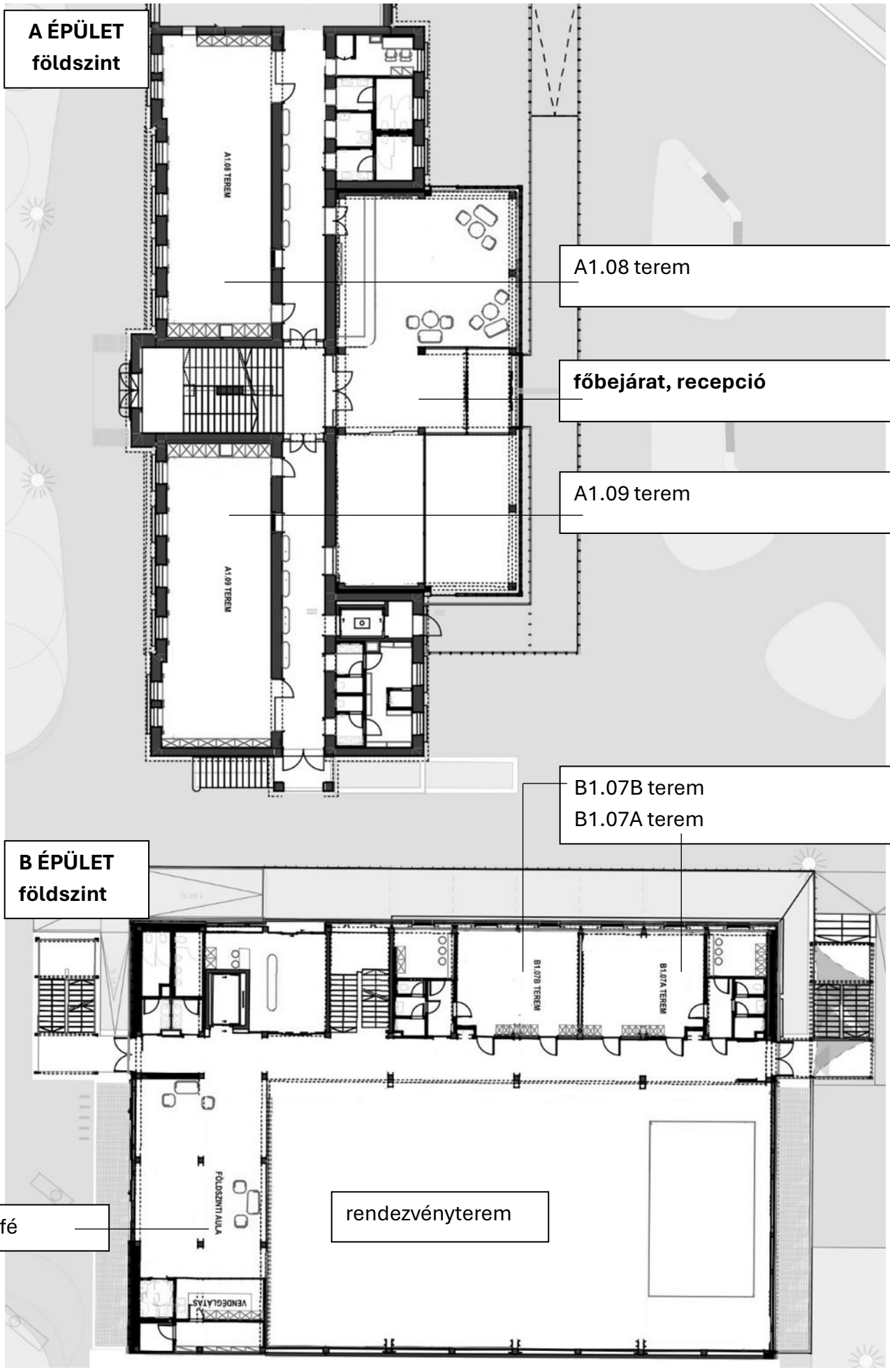
A ÉPÜLET
földszint
A1.08 TEREM
A1.09 TEREM
A1.08 terem
főbejárat, recepció
A1.09 terem
B1.07B terem
B1.07A terem
B ÉPÜLET
földszint
B1.07B TEREM
B1.07A TEREM
FÖLDSZINTI AULA
VENDÉGLÁTÁS
büfé
rendezvényterem

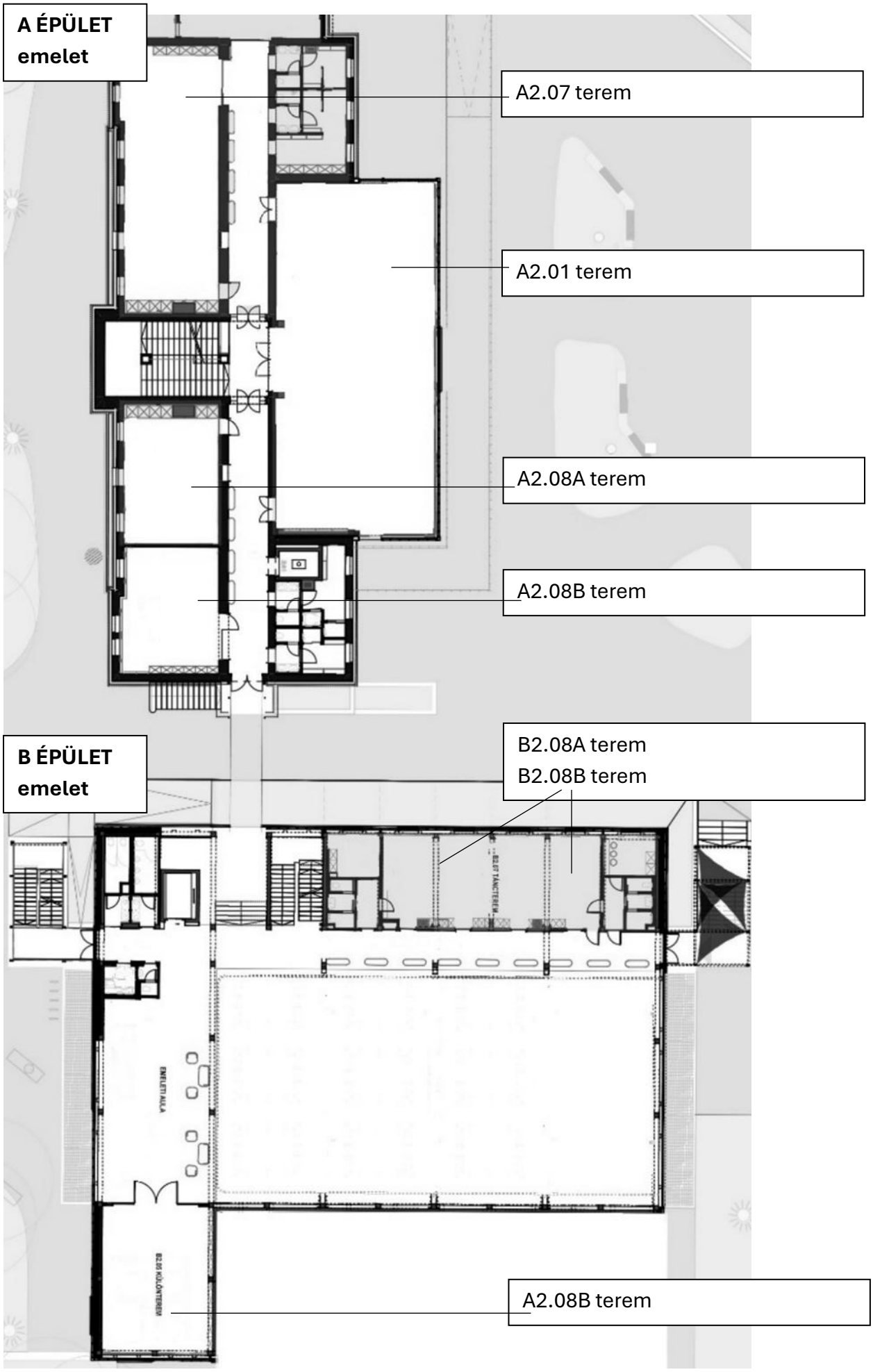
A ÉPÜLET
emelet
A2.07 terem
A2.01 terem
A2.08A terem
A2.08B terem
B ÉPÜLET
emelet
B2.08A terem
B2.08B terem
A2.08B terem

B ÉPÜLET
alagsor

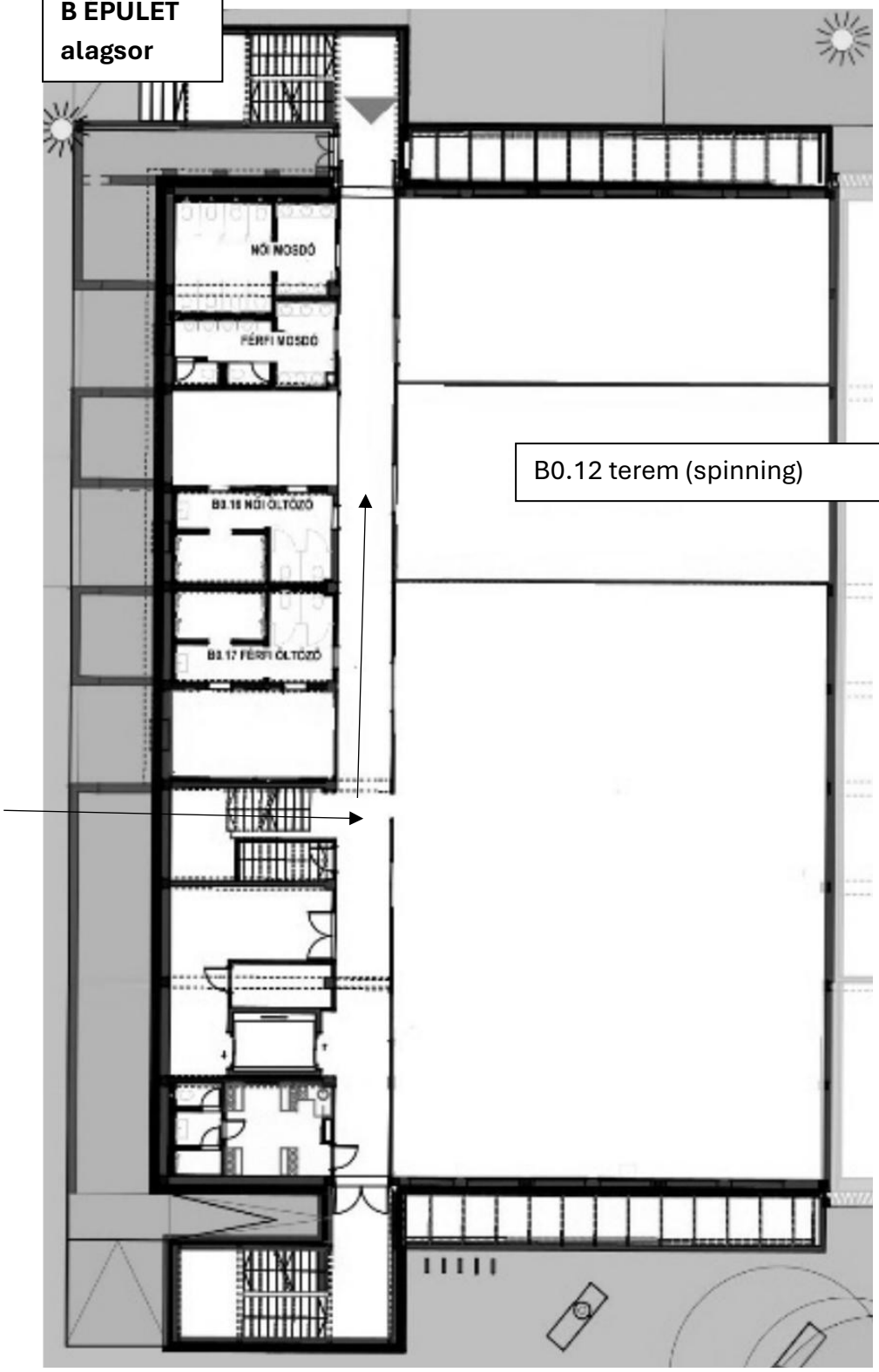

Regisztráció:

A kongresszusi regisztráció helyszíne az A épület földszint főbejáratnál kialakított recepció (MPE ügyintézők és önkéntesek).

Workshopokra előjelentkezéssel vagy helyszíni jelentkezéssel lehet regisztrálni.

Az előjelentkezés során programokat választott résztvevők számára egyszerűsített regisztrációt biztosítunk.

A workshopokra a helyszínen minden nap reggel lehet regisztrálni.

Helyszíni részvételi díjak:

- Kóstoló jegy: 5.000 Ft, mely magában foglal egy előadást és egy ajándék workshopot.
    - október 10. péntek: Boldizsár Ildikó: Szerelem és szenvedély a világ népmese kincsében (előadás), és egy ajándék workshop az ezt követő sávban
    - október 11. szombat: Steigervald Krisztián: Generációs különbségek (előadás), és egy ajándék workshop az ezt követő sávban
- A teljes kongresszusra (október 10-12.): 49.000 Ft.
- Napidíjak:
    - október 10. péntek: 24.000 Ft
    - október 11. szombat 30.000 Ft
    - október 12. vasárnap: 19.000 Ft

A helyszínen csak készpénzes fizetést fogadunk el.

Jelentkezés workshopokra:

Az egyes workshopokra, előadásokra az adott nap reggeli regisztrációtól lehet jelentkezni a létszámkeret erejéig. A jelentkezést az önkéntesek rögzítik elektronikusan.

Előjelentkezés során bejelölt workshopról, előadásról minden nap az első workshopblokk után lehetséges átjelentkezni másik workshopra.

Önkéntesek

A program lebonyolításában és technikai hátterének biztosításában sárga pólós önkénteseink segítenek, elsősorban ezekben: regisztráció a programokra, tájékozódás a helyszínen, workshopoknál műhelytündérként.

Beszámíthatóság:

A teljes kongresszuson való részvétel a Tanulmányi Bizottság döntése alapján beszámítható a felsőfokú képzésbe nem kötelező témájú workshopként 20 pontban.

A kongresszusi részvétel után CME pontok igényelhetők.

Étkezés

A meleg ebéd és vacsora helyszíne a veszprémi Központi Kollégium, mely a Hóvirág utca felől közelíthető meg (a kongresszusi helyszíntől 5 perc séta).

Ebéd és vacsora a helyszínen nem rendelhető.

A kongresszus időtartama alatt a B épület földszintjén folyamatosan működik büfé (kávé, tea, szendvicsek).

MÓ ROCZ

PINCÉSZET

Működésünk a minőség, a borkultúra és a közösség egymástól elválaszthatatlan egységének szenvedélyes tiszteletén alapul. Ezt az érzést úgy éljük meg, hogy soha nem engedünk a minőségből, és mindig olyan atmoszférát teremtünk a borfogyasztásnak, ami kerüli a felesleges pátoszt, mégis tiszteli a bort és azt is, aki fogyasztja.

Áprilistól októberig várunk egy felejthetetlen kóstolóra borteraszunkon, jelentkezz be hozzánk borkóstolóra családoddal és/vagy barátaiddal.

IDŐPONTFOGLALÁS:
info@moroczpince.hu címen, vagy telefonon a
+36 20 243 2682 -es telefonszámon.
www.moroczpince.hu

NEM CSAK KÁRTYA

Nem csak kártyák, nem csak szakembereknek

Tréner, coach, szupervizor, pszichológus, fejlesztő pedagógus.

Tréning, egyéni ülés, csoportos munka, tábor, csapatépítő, terápia.

Érzelmek, EQ fejlesztés, csoportdinamika, stresszmentesítés, légzés, önismeret és játék.

Eszközeink magukon túlmutatóan működnek a szakemberek kezében. Ne csak vásárolj! Jó ötleteddel, terveddel alkotótárs is lehetsz. Webshopunk termékeit szívesen visszük konferenciákra, továbbképzésekre, ahol személyesen találkozhatunk.

NEMCSAKKARTYA.HU

Magyar Pszichodráma Egyesület

www.pszichodrama.hu